

ZAKON

O OSIGURANJU

("Službeni list Republike Crne Gore", br. 078/06 od 22.12.2006, 019/07 od 02.04.2007, Službeni list Crne Gore", br. 053/09 od 07.08.2009, 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 045/12 od 17.08.2012, 006/13 od 31.01.2013)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način obavljanja djelatnosti osiguranja i nadzor nad obavljanjem djelatnosti osiguranja.

Pojmovnik

Član 2

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) osiguranje je udruživanje novčanih sredstava na načelima uzajamnosti i solidarnosti neodređenog broja lica, fizičkih i pravnih, u društvo za osiguranje koje se obavezuje da na osnovu toga isplati novčanu naknadu, sumu osiguranja ili učini što drugo nekom od tih ili trećim licima, u slučaju štete na imovini, uništenja ili oštećenja stvari, smrti ili povrjeđivanja lica, povreda tijela ili narušenja zdravlja, zbog nastupanja nekog određenog događaja koji se unaprijed nije mogao predvidjeti, odnosno čije se nastupanje nije moglo spriječiti ili izbjeći ili usljed protoka vremena, na osnovu ugovora o osiguranju (polise) i uslova koji su unaprijed propisani od društva za osiguranje;
- 2) reosiguranje je preuzimanje obaveze od strane reosiguravača da će, u slučaju nastupanja osiguranog slučaja koji je preuzeo u reosiguranje, preuzeti na sebe dio rizika ili cjelokupni rizik koji je reosiguran, s tim što osiguravač ustupa reosiguravaču dio premije srazmjeran dijelu preuzetog rizika;
- 3) saosiguranje je zajedničko snošenje i raspodjela rizika između više društava za osiguranje, na način da svaki osiguravač naznačen u polisi osiguranja odgovara osiguraniku za potpunu naknadu u slučaju nastupanja osiguranog slučaja;
- 4) rentno osiguranje je vrsta osiguranja kod kojeg se društvo za osiguranje obavezuje da za jednu ili više premija osiguranja koje će mu biti plaćene vrši fiksne ili periodične isplate osiguraniku u toku određenog vremenskog perioda ili do nastupanja određenog događaja;
- 5) dobrovoljno zdravstveno osiguranje je osiguranje kojim se, na osnovu ugovora, mogu obezbijediti prava iz zdravstvenog osiguranja licima koja nijesu osigurana po zakonu kojim se uređuje obavezno zdravstveno osiguranje ili veći obim prava od obima koji se obezbjeđuje po tom zakonu;
- 6) kvalifikovano učešće je:
 - isključivo ili zajednički sa drugim povezanim licem, direktno ili indirektno, učešće u kapitalu ili akcijama sa pravom glasa od najmanje 10%;
 - mogućnost vršenja značajnog uticaja na upravljanje, odnosno politiku takvog pravnog lica, na osnovu dogovora ili sporazuma ili na bilo koji drugi način, bez obzira na visinu učešća u kapitalu ili akcijama sa pravom glasa;
- 7) filijala je dio stranog društva za osiguranje odnosno reosiguranje u Crnoj Gori;
- 8) insolventnost je stanje u kojem ukupna vrijednost imovine društva za osiguranje nije dovoljna za izvršenje svih njegovih obaveza;
- 9) nelikvidnost je stanje kada društvo za osiguranje nije u mogućnosti da u toku redovnog poslovanja isplaćuje svoje dospjele obaveze;
- 10) premija osiguranja označava novčane uplate koje neko lice mora uplatiti da bi obezbijedilo odgovarajuće pokriće;
- 11) tehnička rezerva je rezervisani dio sredstava namijenjen za pokriće obaveza iz obavljanja poslova osiguranja koji se utvrđuje na kraju obračunskog perioda;

- 12) aktuar je stručno lice koji primjenjuje statističke metode, teoriju vjerovatnoće i finansijsku matematiku na pitanja osiguranja, ulaganja sredstava osiguranja, finansijskog upravljanja i drugo;
- 13) garantna rezerva je iznos sredstava koje društvo za osiguranje mora imati radi obezbjeđenja trajnog izvršavanja obaveza i ne može biti niža od izračunate margine solventnosti;
- 14) margina solventnosti je iznos sredstava koje društvo za osiguranje mora obezbijediti da bi trajno izvršavalo svoje obaveze po ugovorima o osiguranju;
- 15) podređeni dužnički finansijski instrumenti su hartije od vrijednosti i drugi finansijski instrumenti na osnovu kojih imalac, u slučaju stečaja, odnosno likvidacije izdavaoca, ima pravo na isplatu nakon isplate svih drugih povjerilaca, odnosno koje rok dospijeća i druge karakteristike čine pogodnim za pokrivanje eventualnih gubitaka koji mogu nastati usljed rizika koji proizilaze iz poslovanja društva za osiguranje.

Djelatnost osiguranja

Član 3

Djelatnost osiguranja čine poslovi osiguranja, saosiguranja i reosiguranja i poslovi neposredno povezani sa poslovima osiguranja.

Poslovi osiguranja su zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju i preduzimanje mjera za sprječavanje i suzbijanje rizika koji mogu ugroziti osiguranu imovinu ili lica.

Poslovi saosiguranja su zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju između više društava za osiguranje koja su se dogovorila (ugovorila) o zajedničkom pokriću i raspodjeli rizika.

Poslovi reosiguranja su zaključivanje i izvršavanje ugovora o reosiguranju osiguranog viška rizika iznad samopridržaja, društva za osiguranje kod društva za reosiguranje.

Poslovi neposredno povezani sa poslovima osiguranja su posredovanje i zastupanje u poslovima osiguranja, utvrđivanje i procjena rizika i šteta, posredovanje radi prodaje, prodaja osiguranih oštećenih stvari i pružanje drugih intelektualnih i tehničkih usluga u vezi sa poslovima osiguranja.

Lica koja mogu obavljati poslove iz djelatnosti osiguranja

Član 4

Poslove osiguranja, saosiguranja i reosiguranja može obavljati društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje sa sjedištem u Crnoj Gori (u daljem tekstu: Crna Gora), kojem je nezavisni regulatorni organ (u daljem tekstu: regulatorni organ) izdao dozvolu za obavljanje poslova osiguranja, odnosno poslova reosiguranja.

Poslove iz stava 1 ovog člana može obavljati i dio društva za osiguranje - filijala kojem je regulatorni organ izdao dozvolu za obavljanje poslova za osiguranje, odnosno poslova za reosiguranje u Crnoj Gori.

Lica iz st. 1 i 2 ovog člana mogu obavljati poslove osiguranja i poslove saosiguranja samo po vrstama osiguranja za koje su dobili dozvolu regulatornog organa iz stava 1 ovog člana.

Poslove posredovanja u osiguranju može obavljati društvo za posredovanje u osiguranju koje ima sjedište u Crnoj Gori i kojem je regulatorni organ izdao dozvolu za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju.

Poslove zastupanja u osiguranju može obavljati društvo za zastupanje u osiguranju i fizičko lice koje ima sjedište, odnosno prebivalište u Crnoj Gori i kojem je regulatorni organ izdao dozvolu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju.

Poslove pružanja drugih usluga u osiguranju može obavljati agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju i dio privrednog društva koje ima sjedište u Crnoj Gori i kojem je regulatorni organ izdao dozvolu za obavljanje poslova pružanja drugih usluga u osiguranju.

Dobrovoljnost osiguranja

Član 5

Osiguranje lica i imovine je dobrovoljno.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, osiguranje imovine i lica je obavezno u slučajevima utvrđenim zakonom.

Princip teritorijalnosti

Član 6

Imovina i lica u Crnoj Gori mogu se osigurati samo kod društva za osiguranje osnovanog po ovom zakonu.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, kod stranog društva za osiguranje mogu se osigurati:

- 1) vazduhoplovni i pomorski transport iznad obaveznih osiguranja u saobraćaju;
- 2) strana lica koja žive i borave u Crnoj Gori i imovina tih lica, izuzev obaveznih osiguranja.

Poslove posredovanja, zastupanja i pružanja drugih usluga u osiguranju za osiguranja iz stava 2 ovog člana mogu obavljati i strana društva.

Društvo za osiguranje može se reosigurati kod domaćeg i stranog društva za reosiguranje.

Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) može propisati druge uslove pod kojima se imovina i lica iz stava 1 ovog člana mogu osigurati kod stranog društva za osiguranje.

Nadzor djelatnosti osiguranja

Član 7

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i nad obavljanjem poslova iz djelatnosti osiguranja vrši regulatorni organ.

Primjena zakona na poslove osiguranja

Član 8

Na društva za osiguranje, djelove društava za osiguranje koja nemaju sjedište u Crnoj Gori, posrednike i zastupnike u osiguranju i agencije za obavljanje drugih usluga vezanih za osiguranje primjenjuje se zakon kojim je uređen pravni položaj privrednih društava, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.

Na ugovore o osiguranju, ugovore o posredovanju i ugovore o zastupanju u osiguranju primjenjuje se zakon kojim su uređeni obligacioni odnosi i drugi zakoni kojima su uređeni ugovori o pojedinim vrstama osiguranja.

II. POSLOVI OSIGURANJA

Vrste poslova osiguranja

Član 9

Poslovi neživotnog osiguranja, zavisno od vrste rizika koji se pokrivaju, svrstavaju se u sljedeće vrste osiguranja:

- 1) osiguranje od posljedica nezgode;
- 2) dobrovoljno zdravstveno osiguranje;
- 3) osiguranje motornih vozila;
- 4) osiguranje šinskih vozila;
- 5) osiguranje vazduhoplova;
- 6) osiguranje plovnih objekata;
- 7) osiguranje robe u prevozu;
- 8) osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti;
- 9) ostala osiguranja imovine;
- 10) osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila;
- 11) osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova;
- 12) osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata;
- 13) osiguranje od opšte odgovornosti za štetu;
- 14) osiguranje kredita;
- 15) osiguranje jemstva;
- 16) osiguranje finansijskih gubitaka;
- 17) osiguranje troškova pravne zaštite;

- 18) putno osiguranje;
- 19) druge vrste neživotnih osiguranja.

Poslovi životnog osiguranja, zavisno od vrste rizika koji se pokrivaju, svrstavaju se u sljedeće vrste osiguranja:

- 1) osiguranje života;
- 2) rentno osiguranje;
- 3) dopunsko osiguranje lica uz osiguranje života;
- 4) druge vrste životnih osiguranja.

Raspored vrsta rizika po vrstama osiguranja iz st.1 i 2 ovog člana propisuje regulatorni organ.

Grupe poslova osiguranja

Član 10

Više vrsta osiguranja, zavisno od povezanosti rizika, odnosno interesa koji se pokrivaju osiguranjem svrstavaju se u grupe osiguranja, i to u:

- 1) grupu neživotnih osiguranja, koja obuhvataju vrste osiguranja iz člana 9 stav 1 ovog zakona;
- 2) grupu životnih osiguranja, koja obuhvataju vrste osiguranja iz člana 9 stav 2 ovog zakona.

Obavezna osiguranja

Član 11

Obavezna osiguranja u saobraćaju i druga obavezna osiguranja obavljaju se u skladu sa posebnim zakonom o obaveznom osiguranju.

Reosiguranje

Član 12

Društvo za osiguranje dužno je da obaveze iz ugovora o osiguranju iznad samopridržaja reosigura kod društva za reosiguranje.

Samopridržaj društva za osiguranje je iznos ugovorom preuzetih rizika koji društvo uvijek zadržava u sopstvenom pokriću.

Poslovi neposredno povezani sa poslovima osiguranja

Član 13

Poslovi neposredno povezani sa poslovima osiguranja su:

- 1) posredovanje u osiguranju;
- 2) zastupanje u osiguranju;
- 3) utvrđivanje i procjena rizika i šteta;
- 4) posredovanje kod prodaje i prodaja ostataka osiguranih oštećenih stvari;
- 5) pružanje drugih intelektualnih i tehničkih usluga u vezi sa poslovima osiguranja.

Upotreba riječi "osiguranje"

Član 14

Pravno i fizičko lice ne može koristiti riječ "osiguranje", niti izvedenicu iz riječi "osiguranje" u firmi ili nazivu, odnosno nazivu svog proizvoda ili usluge, osim u slučaju kad te riječi koristi na osnovu ovog ili posebnog zakona.

Primjena pravila struke osiguranja, dobrih poslovnih običaja i poslovne etike

Član 15

Društvo za osiguranje i drugo lice koje obavlja poslove neposredno povezane sa poslovima osiguranja dužno je da djelatnost obavlja u skladu sa pravilima struke osiguranja, dobrim poslovnim običajima i poslovnim moralom.

III. DRUŠTVO ZA OSIGURANJE

Obavljanje djelatnosti osiguranja

Član 16

Djelatnost osiguranja u Crnoj Gori mogu obavljati samo društva za osiguranje koja su dobila dozvolu regulatornog organa za obavljanje djelatnosti osiguranja u skladu sa ovim zakonom.

Lica iz stava 1 ovog člana mogu obavljati samo one vrste osiguranja za koje su dobila dozvolu regulatornog organa.

Zabrana zaključivanja ugovora o posredovanju i ugovora o zastupanju u osiguranju

Član 17

Društvo za osiguranje, u granicama dobijenog ovlašćenja, može da zaključi ugovor o posredovanju u osiguranju i ugovor o zastupanju u osiguranju samo sa licem koje je dobilo dozvolu za obavljanje tih poslova.

Organizacioni oblik društva za osiguranje

Član 18

Društvo za osiguranje mogu osnovati pravna i fizička lica, ako ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.

Društvo za osiguranje osniva se kao akcionarsko društvo.

Naziv društva za osiguranje sadrži oznaku AD.

Za promjenu statusa, naziva i sjedišta društva obavezno se pribavlja saglasnost regulatornog organa.

Obavljanje poslova osiguranja

Član 19

Društvo za osiguranje može obavljati samo:

- 1) poslove osiguranja, ili
- 2) poslove reosiguranja.

Društvo za osiguranje ne može istovremeno obavljati poslove životnih i poslove neživotnih osiguranja.

Društvo za osiguranje može obavljati i poslove neposredno povezane sa poslovima osiguranja, u skladu sa ovim zakonom.

Poslove reosiguranja može obavljati samo društvo za osiguranje koje je dobilo dozvolu za obavljanje poslova reosiguranja.

Društvo za osiguranje može obavljati i poslove dobrovoljnog penzionog osiguranja u skladu sa posebnim zakonom.

Dopunska klauzula za poslove osiguranja života

Član 20

Izuzetno od člana 19 stav 2 ovog zakona, društvo za osiguranje koje obavlja poslove osiguranja života može obavljati i poslove osiguranja od priključne nezgode i dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja u dijelu koji pokriva troškove liječenja, pod uslovom da se ta osiguranja odnose na lica koje je zaključilo ugovor o osiguranju života.

Minimalni akcijski kapital

Član 21

Akcijski kapital društva za osiguranje ne može biti manji od :

- 1) 2.000.000 eura za društvo koje obavlja poslove neživotnih osiguranja koji ne obuhvataju pojedine vrste osiguranja iz člana 9 stav 1 tač. 10 do 15 ovog zakona;
- 2) 3.000.000 eura za društvo koje obavlja poslove neživotnih osiguranja koji obuhvataju pojedine vrste osiguranja iz člana 9 stav 1 tač. 10 do 15 ovog zakona;
- 3) 3.000.000 eura za društvo koje obavlja poslove životnih osiguranja.

Akcijski kapital društva za reosiguranje ne može biti manji od 3.000.000 eura.

Iznosi akcijskog kapitala iz st. 1 i 2 ovog člana godišnje će se usklađivati sa promjenama evropskog indeksa potrošačkih cijena koje objavljuje Eurostat.

Usklađivanje iz stava 3 ovog člana vršice se ako je procenat promjene veći od 5%, tako što će se, nakon objavljivanja promjene indeksa iz stava 3 ovog člana, iznosi kapitala povećati za procenat promjene tog indeksa i zaokružiti na broj djeljiv sa 100.000 eura.

Akcije društva za osiguranje

Član 21a

Akcije društva za osiguranje glase na ime.

Akcije iz stava 1 ovog člana moraju biti u cjelosti uplaćene u novcu prije upisa u Centralni registar privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS).

Društvo za osiguranje može emitovati povlašćene akcije najviše do 25% od ukupnog broja akcija.

Stav 2 ovog člana ne primjenjuje se u slučaju pripajanja društva za osiguranje, odnosno podjele društva za osiguranje.

Zabrana uzajamnog učešća

Član 22

Društvo za osiguranje, društvo za reosiguranje, društvo za posredovanje u osiguranju i društvo za zastupanje u osiguranju ne mogu imati uzajamno učešće u kapitalu, odnosno u pravu glasa.

Saglasnost za kvalifikovano učešće

Član 23

Lice koje, direktno ili indirektno, namjerava da stekne kvalifikovano učešće u društvu za osiguranje dužno je da za sticanje tih akcija pribavi prethodnu saglasnost regulatornog organa.

Lice koje namjerava da poveća kvalifikovano učešće, kojim bi dostiglo ili prešlo 20%, 30% ili 50% kapitala ili akcija sa pravom glasa, odnosno steklo 100% učešća u kapitalu ili pravu glasa u društvu za osiguranje, dužno je da za takvo sticanje pribavi prethodnu saglasnost regulatornog organa.

Saglasnost iz st. 1 i 2 ovog člana prestaje da važi ako podnosilac zahtjeva, u roku od šest mjeseci od dana izdavanja saglasnosti, ne stekne akcije za koje je saglasnost data.

Kvalifikovani imalac koji namjerava da proda ili na drugi način otuđi akcije ispod nivoa za koji je dobio saglasnost dužan je da o tome prethodno obavijesti regulatorni organ.

Društvo za osiguranje dužno je da, bez odlaganja, obavijesti regulatorni organ o svakoj promjeni u kvalifikovanom učešću u kapitalu društva.

Povezana lica

Član 24

Povezana lica, u smislu ovog zakona, su pravna lica koja su međusobno povezana upravljanjem, kapitalom ili na drugi način radi postizanja zajedničkih poslovnih ciljeva na način kojim poslovanje jednog lica ili rezultati poslovanja mogu bitno uticati na poslovanje, odnosno rezultate poslovanja drugog lica.

Povezanim licima, u smislu ovog zakona, smatraju se i lica koja su međusobno povezana:

- 1) kao članovi uže porodice;
- 2) na način da lice, odnosno lica koja se smatraju povezanim u smislu ovog stava, zajedno, posredno ili neposredno, imaju učešće u drugom licu;
- 3) na način da u tim licima ima učešće isto lice, odnosno lica koja se smatraju povezanim po drugim tačkama ovog stava;
- 4) na način propisan za povezana lica zakonom koji uređuje pravni položaj privrednih društava;
- 5) kao članovi organa upravljanja, odnosno zaposleni na osnovu ugovora o radu, kao i članovi uže porodice tih lica.

Članovima uže porodice jednog lica, u smislu ovog zakona, smatraju se:

- 1) bračni drug, odnosno lice sa kojim živi u zajednici koja je po zakonu izjednačena sa bračnom zajednicom;
- 2) djeca, odnosno usvojenici;
- 3) srodnici do trećeg stepena srodstva, uključujući i srodstvo po tazbini;
- 4) druga lica koja nemaju potpunu poslovnu sposobnost, a dodijeljena su tom licu u starateljstvo.

Ograničenje ulaganja društva za osiguranje u određeno pravno lice, odnosno pravnog lica u društvo za osiguranje, u skladu sa zakonom, odnosi se i na posredna i na neposredna ulaganja.

Prilikom procjene učešća u kapitalu, odnosno sticanja kvalifikovanog učešća, kao i prilikom ocjene učešća u upravljanju, povezana lica smatraju se jednim licem.

Zahtjev za dobijanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća

Član 25

Uz zahtjev za dobijanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća lice koje želi steći kvalifikovano učešće dužno je da priloži dokumentaciju iz člana 30 stav 2 tač. 7 do 9 ovog zakona.

Ako je lice podnijelo zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, odlučivanje o saglasnosti iz stava 1 ovog člana sprovede se u postupku odlučivanja o zahtjevu za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja.

Ako su za odlučivanje o zahtjevu potrebni dodatni podaci i informacije, regulatorni organ može, u roku od 50 dana od dana prijema urednog zahtjeva, zahtijevati od podnosioca zahtjeva da dostavi tražene podatke i informacije.

Za dostavljanje podataka i informacija iz stava 3 ovog člana regulatorni organ može podnosiocu ostaviti najviše 20 dana od dana prijema zahtjeva za dostavljanje dodatnih podataka i informacija. U tom roku nastupa mirovanje postupka.

Regulatorni organ je dužan da o zahtjevu iz stava 1 ovog člana odluči u roku od 60 dana od dana prijema urednog zahtjeva.

Ako regulatorni organ ne odluči u roku iz stava 5 ovog člana, smatra se da je saglasnost data.

U slučaju iz stava 6 ovog člana, regulatorni organ je dužan da, na zahtjev podnosioca zahtjeva za sticanje kvalifikovanog učešća, u roku od osam dana od dana prijema, izda rješenje o davanju saglasnosti.

Postupanje po zahtjevu za dobijanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća

Član 26

Regulatorni organ u postupku po zahtjevu za sticanje kvalifikovanog učešća podobnost podnosioca zahtjeva cijeni na osnovu:

- 1) poslovne reputacije, kao i pravnog, odnosno finansijskog položaja podnosioca zahtjeva;
- 2) reputacije i stručnih kvalifikacija lica koja su nosioci upravljačkih funkcija, za podnosioca zahtjeva koji su pravna lica;
- 3) finansijske stabilnosti podnosioca zahtjeva, obzirom na vrstu djelatnosti koju obavlja;
- 4) mogućnosti efikasnog vršenja nadzora nad društvom u kome se vrši sticanje nakon eventualnog izdavanja saglasnosti;
- 5) mogućnosti da, u vezi sa tim sticanjem, bude ili je bilo počinjeno, odnosno pokušano pranje novca i finansiranje terorizma.

Regulatorni organ će odbiti zahtjev za davanje saglasnosti za sticanje, odnosno povećanje kvalifikovanog učešća ako, na osnovu kriterijuma iz stava 1 ovog člana, ocijeni da bi:

- 1) zbog djelatnosti ili poslova koje obavlja ili zbog radnji koje je u obavljanju poslova osiguranja izvršio podnosilac zahtjeva za sticanje kvalifikovanog učešća, odnosno sa njim povezano lice moglo biti ugroženo poslovanje društva za osiguranje;
- 2) zbog djelatnosti ili poslova koje obavlja podnosilac zahtjeva za sticanje kvalifikovanog učešća, odnosno sa njim povezano lice ili načina povezanosti između tih lica moglo biti onemogućeno, odnosno otežano vršenje nadzora nad društvom za osiguranje;
- 3) sticanje kvalifikovanog učešća bilo suprotno uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje tržište hartija od vrijednosti;
- 4) u vezi sa tim sticanjem moglo biti ili je bilo izvršeno, odnosno pokušano pranje novca ili finansiranje terorizma.

Prije donošenja rješenja iz stava 2 ovog člana, regulatorni organ je dužan da podnosiocu zahtjeva, u okviru roka iz člana 25 stav 5 ovog zakona, ostavi rok od najduže 15 dana da se izjasni o činjenicama na osnovu kojih se može odbiti zahtjev.

Gubitak prava glasa

Član 27

Lice koje stekne kvalifikovano učešće u društvu za osiguranje bez saglasnosti regulatornog organa nema pravo glasa u upravljanju društvom za osiguranje po osnovu tako stečenih akcija i dužan je da ih otuđi u roku od 30 dana od dana sticanja.

Povlačenje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća

Član 28

Regulatorni organ će rješenjem povući datu saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća, ako:

- 1) je saglasnost data na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- 2) je zbog djelatnosti i poslova koje obavlja ili zbog radnji koje je izvršio kvalifikovani imalac, odnosno sa njim povezano lice ugroženo poslovanje društva za osiguranje;
- 3) je zbog djelatnosti i poslova koje obavlja kvalifikovani imalac, odnosno sa njim povezano lice ili načina povezanosti između tih lica onemogućeno, odnosno otežano vršenje nadzora nad društvom za osiguranje;
- 4) kvalifikovani imalac krši obavezu pribavljanja odobrenja za sticanje kvalifikovanog učešća, odnosno povećanje tog učešća ili na drugi način ometa nadzor nad društvom za osiguranje;
- 5) ako kvalifikovani imalac prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je dobio saglasnost.

Na osnovu rješenja iz stava 1 ovog člana kvalifikovani imalac gubi pravo glasa iz akcija koje mu obezbjeđuju kvalifikovano učešće i dužan je da ih otuđi u roku od 30 dana, od dana donošenja rješenja iz stava 1 ovog člana.

Ništavost odluka

Član 29

Odluke donijete u organima društva za osiguranje uz učešće glasova imaoca akcija koji nema saglasnost za kvalifikovano učešće, odnosno kome je povučena saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća, ništave su.

Posljedice neotuđivanja akcija

Član 29a

Ako lice koje je steklo akcije suprotno ovom zakonu te akcije ne otuđi u rokovima iz čl. 27 i 28 ovog zakona, po osnovu tih akcija ne smije ostvarivati imovinska, odnosno neimovinska prava, do otuđenja.

Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja

Član 30

Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja podnose regulatornom organu osnivači društva za osiguranje ili u njihovo ime lice koje oni ovlaste.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnose se:

- 1) ugovor, odnosno odluka o osnivanju;
- 2) predlog statuta;
- 3) dokaz da su obezbijeđena novčana sredstva najmanje u visini iznosa akcijskog kapitala iz člana 21 ovog zakona i sredstva za pokriće osnivačkih i drugih troškova vezanih za početak rada društva;
- 4) poslovni plan društva za osiguranje za trogodišnji period, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 5) uslovi osiguranja i tarife premija;
- 6) spisak akcionara po imenu, prezimenu i prebivalištu za fizička lica, odnosno nazivu i sjedištu za pravna lica, sa brojem i ukupnom nominalnom vrijednošću akcija i procentom učešća u akcijskom kapitalu društva za osiguranje;
- 7) za akcionare - pravna lica koja namjeravaju da steknu kvalifikovano učešće:

- dokaz nadležnog organa o registraciji,
 - podatke o osnivačima, uključujući i podatke o ukupnom nominalnom iznosu akcija i procentom učešća u akcijskom kapitalu društva za osiguranje,
 - podatke o licima odgovornim za upravljanje tim pravnim licem, uključujući i podatke o njihovom prethodnom radnom angažovanju i kvalifikacijama,
 - finansijski izvještaji, sa mišljenjem ovlašćenog revizora za posljednje tri godine,
 - dokaz o visini prijavljenog, odnosno plaćenog poreza na imovinu i na dobit za posljednje tri godine;
- 8) za akcionare - fizička lica koja namjeravaju da steknu kvalifikovano učešće:
- dokaz o ličnim podacima i prethodnom radnom angažovanju tog lica,
 - dokaz da u posljednje tri godine nije bio član odbora direktora ili nosilac posebnih ovlašćenja u pravnom licu nad kojim je sproveden postupak prinudne likvidacije, odnosno stečaja,
 - dokaz da nije bezuslovno osuđivan za krivična djela protiv platnog prometa i privrednog poslovanja, imovine i službene dužnosti na kaznu zatvora dužu od tri mjeseca,
 - dokaz nadležnog organa uprave o visini prijavljenog, odnosno plaćenog poreza na imovinu i na ukupan prihod građana za posljednje tri godine,
 - dokaz o izvoru sredstava za kupovinu akcija;
- 9) podaci o licima povezanim sa osnivačima, odnosno kvalifikovanim imaocima, sa izjavom o načinu povezanosti iz člana 24 ovog zakona;
- 10) za fizička lica koja su predložena za članove odbora direktora i izvršnog direktora društva dokazi:
- o ispunjenosti uslova u pogledu stručne spreme, kvalifikacije i profesionalnog iskustva,
 - da u posljednje tri godine nije bio član odbora direktora ili nosilac posebnih ovlašćenja u pravnom licu nad kojim je sproveden postupak prinudne likvidacije, odnosno stečaja,
 - da ne podliježe ograničenjima iz člana 48 stav 2 ovog zakona,
 - da nije osuđivan na bezuslovnu kaznu zatvora dužu od tri mjeseca,
 - da se protiv tog lica ne vodi krivični postupak,
 - o visini prijavljenog, odnosno plaćenog poreza na imovinu i na ukupan prihod građana za posljednje tri godine;
- 11) ime i prezime lica koje će obavljati poslove ovlašćenog aktuara, sa podacima iz tačke 10 ovog stava, ugovor, odnosno predugovor o obavljanju aktuarskih poslova zaključen sa društvom za obavljanje aktuarskih poslova, kao i dokaz o osiguranju od odgovornosti za štetu koju ovlašćeni aktuar može prouzrokovati datim mišljenjem;
- 12) dokaz o organizacionoj, kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti društva za osiguranje za obavljanje poslova osiguranja;
- 13) dokaz o svojini, odnosno o zakupu poslovnog prostora u kome će se djelatnost obavljati;
- 14) drugi dokazi i podaci po zahtjevu regulatornog organa.

Za osnivače - strana lica, dokumentacija iz stava 2 ovog člana podnosi se u ovjerenom prevodu na jeziku koji je u službenoj upotrebi u Crnoj Gori.

Bliži uslovi i način dokazivanja ispunjenosti uslova iz st. 2 i 3 ovog člana utvrđuju se propisom organa državne uprave nadležnog za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo finansija).

Poslovni plan društva za osiguranje

Član 31

Poslovni plan društva za osiguranje sadrži naročito:

- 1) osnove poslovne politike;
- 2) grupu ili vrstu osiguranja za koju se izdaje dozvola (uslovi osiguranja i tarife premija);
- 3) tabelu maksimalnog samopridržaja za sve vrste osiguranja za koje se izdaje dozvola;
- 4) program reosiguranja;
- 5) iznos očekivane margine solventnosti, utvrđene u skladu sa ovim zakonom;
- 6) planirani iznos troškova osnivanja i način pokrića tih troškova;

7) plan likvidnosti društva;

8) elaborat o očekivanim rezultatima poslovanja, a naročito očekivani prihod od premija, očekivani rashod po osnovu šteta i iznos tehničkih rezervi i rezervi utvrđenih saglasno ovom zakonu, očekivane vrijednosti sredstava i njihovih izvora i predračun troškova sprovođenja osiguranja, sa ocjenom ekonomske opravdanosti osnivanja u odnosu na veličinu i strukturu tržišta.

Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova reosiguranja

Član 32

Uz zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova reosiguranja podnose se dokazi, predlozi i podaci iz člana 30 stav 2 ovog zakona, s tim što poslovni plan ne sadrži podatke iz člana 31 tačka 2 ovog zakona.

Izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja

Član 33

Dozvola za obavljanje poslova osiguranja društvu za osiguranje izdaje se za obavljanje jedne ili više vrsta osiguranja kojima će se društvo baviti.

Regulatorni organ će, najkasnije u roku od 90 dana od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, rješenjem izdati dozvolu ili odbiti njeno izdavanje.

U rješenju iz stava 2 ovog člana obavezno se navode vrste osiguranja za koje se izdaje dozvola.

Rješenje iz stava 2 ovog člana je konačno.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana može se voditi upravni spor.

Rješenje kojim se društvu za osiguranje izdaje dozvola za obavljanje poslova osiguranja objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Registracija društva

Član 34

Osnivači društva za osiguranje dužni su da, u roku od 60 dana od dana dobijanja dozvole za obavljanje poslova osiguranja, podnesu prijavu za registraciju u Centralni registar Privrednog suda (u daljem tekstu: CRPS).

Uz prijavu iz stava 1 ovog člana podnosi se i dozvola za obavljanje poslova osiguranja.

Društvo za osiguranje dužno je da rješenje o registraciji dostavi regulatornom organu, u roku od sedam dana od dana prijema tog rješenja.

Promjena dozvole za obavljanje poslova osiguranja

Član 35

Društvo za osiguranje će, radi obavljanja određene vrste osiguranja koja nije obuhvaćena dozvolom, odnosno radi prestanka obavljanja neke vrste osiguranja za koju ima dozvolu, podnijeti regulatornom organu zahtjev za izmjenu dozvole za obavljanje poslova osiguranja.

Na izmjenu dozvole iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe čl. 30, 31, 33 i 34 ovog zakona.

Odbijanje zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja

Član 36

Dozvola za obavljanje poslova osiguranja neće se izdati, ako:

- 1) društvo za osiguranje ne dostavi dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 30 ovog zakona;
- 2) osnivač - kvalifikovani imalac ne ispunjava uslove za dobijanje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća;
- 3) su odredbe ugovora o osnivanju, odnosno statuta i poslovnih akata društva za osiguranje u suprotnosti sa zakonom;
- 4) članovi organa upravljanja društva za osiguranje ne podnesu potrebne dokaze za obavljanje funkcije članova organa upravljanja, odnosno ako predložena lica ne ispunjavaju propisane uslove;

5) iz statuta društva za osiguranje, drugih akata i podnijete dokumentacije i podataka proizilazi da društvo za osiguranje nije organizaciono, kadrovski i tehnički osposobljeno za obavljanje poslova osiguranja u obimu predviđenim poslovnim planom;

6) društvo za osiguranje ne ispunjava druge uslove utvrđene zakonom.

U slučaju odbijanja zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja obavezno se navode razlozi zbog kojih je zahtjev odbijen.

Prestanak važenja dozvole za obavljanje poslova osiguranja

Član 37

Dozvola za obavljanje poslova osiguranja društvu za osiguranje prestaje da važi, ako:

- 1) društvo u roku od 60 dana od dana izdavanja dozvole ne podnese zahtjev za registraciju u CRPS;
- 2) društvo ne otpočne sa poslovanjem u roku od šest mjeseci od dana izdavanja dozvole za obavljanje poslova osiguranja;
- 3) donese odluku o pokretanju dobrovoljne likvidacije, na osnovu prethodne saglasnosti regulatornog organa.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana regulatorni organ donosi rješenje o prestanku važenja dozvole za obavljanje poslova osiguranja.

Rješenje iz stava 2 ovog člana je konačno i objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana može se voditi upravni spor.

Društvo za osiguranje kome je prestala da važi dozvola ne može obavljati poslove osiguranja ali nije oslobođeno izvršavanja obaveza po osnovu zaključenih ugovora o osiguranju.

Obavljanje poslova reosiguranja

Član 38

Na izdavanje dozvole za obavljanje poslova reosiguranja i poslovanje društava za reosiguranje shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na društva za osiguranje.

Opšti akti, godišnji plan poslovanja i akti poslovne politike društva

Član 39

Društvo za osiguranje donosi statut, druge opšte akte, godišnji plan poslovanja i akte poslovne politike.

Akti poslovne politike društva za osiguranje iz stava 1 ovog člana su:

- 1) opšti i posebni uslovi za osiguranje i tarife premija;
- 2) odluka o tehničkim osnovama osiguranja;
- 3) odluka o kriterijumima, načinu utvrđivanja i tabeli maksimalnog samoprizržaja i ukupnom iznosu samoprizržaja;
- 4) pravilnik o uslovima i načinu deponovanja i ulaganja sredstava društva;
- 5) pravilnik o maksimalnim stopama režijskog dodatka;
- 6) pravilnik o formiranju i načinu obračunavanja i visini prenosnih premija;
- 7) pravilnik o formiranju i načinu obračuna matematičke rezerve;
- 8) pravilnik o formiranju i korišćenju rezervi za učešće u dobiti (samo za životna osiguranja);
- 9) pravilnik o načinu utvrđivanja dijela tehničke premije za isplatu nastalih neisplaćenih obaveza (rezervisane štete);
- 10) pravilnik o formiranju i korišćenju rezervi za izravnavanje rizika (samo za neživotna osiguranja);
- 11) pravilnik o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja;
- 12) pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja regresa;
- 13) drugi akti poslovne politike.

Saglasnost na statut daje regulatorni organ.

Osnivanje organizacionih djelova

Član 40

Društvo za osiguranje osnovano po ovom zakonu može osnivati organizacione djelove koji nemaju svojstvo pravnog lica.

Osnivanje organizacionih djelova iz stava 1 ovog člana vrši se uz prethodnu saglasnost regulatornog organa.

Društvo za osiguranje može obavljati poslove osiguranja u stranoj državi preko filijale, uz primjenu propisa države u kojoj obavlja poslove osiguranja.

Za osnivanje filijale u stranoj državi društvo za osiguranje mora dobiti dozvolu regulatornog organa.

Regulatorni organ će odbiti zahtjev za dobijanje dozvole iz stava 4 ovog člana ako bi, obzirom na propise, odnosno praksu u izvršavanju propisa u državi u kojoj društvo za osiguranje namjerava da osnuje filijalu, vršenje nadzora u skladu sa ovim zakonom moglo biti onemogućeno, odnosno bitno otežano.

St. 3 do 5 ovog člana ne primjenjuju se na društva za reosiguranje.

Statusne promjene društva za osiguranje

Član 41

Društvo za osiguranje može vršiti statusne promjene podjele, spajanja ili pripajanja, samo uz prethodnu saglasnost regulatornog organa.

Uz zahtjev za dobijanje saglasnosti za statusne promjene, društvo za osiguranje je dužno dostaviti dokumentaciju koju utvrdi Ministarstvo finansija.

IV. DIO STRANOG DRUŠTVA ZA OSIGURANJE

Zahtjev za izdavanje dozvole

Član 42

Strano društvo za osiguranje koje u državi svog sjedišta ima odobrenje za obavljanje poslova osiguranja, odnosno reosiguranja može u Crnoj Gori obavljati poslove osiguranja, odnosno reosiguranja preko filijale.

Dozvolu za obavljanje poslova osiguranja, odnosno reosiguranja filijali, na osnovu zahtjeva stranog društva, izdaje regulatorni organ.

Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana strano društvo za osiguranje, odnosno reosiguranje dostavlja:

- 1) odobrenje za rad, statut i finansijske izvještaje sa izvještajima o izvršenoj reviziji za posljednje tri godine poslovanja;
- 2) podatke o kvalifikovanim imaoциma (ime, prezime i prebivalište za fizička lica, odnosno naziv i sjedište za pravna lica, podatke o visini učešća u kapitalu odnosno pravu glasa u društvu za osiguranje i spisak povezanih lica);
- 3) odluku o osnivanju filijale;
- 4) poslovni plan filijale za naredne tri godine, koji sadrži detaljan opis poslova osiguranja, odnosno reosiguranja kojim namjerava da se bavi, očekivani premijski prihod, očekivane izdatke za osigurane slučajeve i procjenu troškova za osnivanje i početak rada;
- 5) odobrenje organa za nadzor države sjedišta za osnivanje filijale u Crnoj Gori;
- 6) dokaz o adekvatnosti kapitala filijale;
- 7) podatke o najmanje dva lica koja će biti odgovorna za obavljanje poslova osiguranja, odnosno reosiguranja u filijali, koja ispunjavaju uslove iz člana 30 tačka 10 ovog zakona;
- 8) dokaz o organizacionoj, kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti filijale za obavljanje poslova;
- 9) druge dokaze i podatke na zahtjev regulatornog organa.

Dokumentacija iz stava 1 ovog člana dostavlja se u originalu ili ovjerenoj fotokopiji.

Uz zahtjev i dokumentaciju iz stava 3 ovog člana koji se dostavljaju na stranom jeziku prilaže se i ovjereni prevod tih dokumenata na jeziku koji je u službenoj upotrebi u Crnoj Gori.

Bliže uslove i način dokazivanja ispunjenosti uslova iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo finansija.

Raspolaganje sredstvima

Član 42a

Filijala treba da, u svakom trenutku, ima na raspolaganju sredstva u visini jedne polovine kapitala iz člana 21 ovog zakona deponovana kod banke sa sjedištem u Crnoj Gori.

Filijala iz stava 1 ovog člana treba da, u svakom trenutku, na teritoriji Crne Gore ima na raspolaganju odgovarajuću imovinu, najmanje u visini polovine garantnog kapitala iz člana 98a ovog zakona i deponovana sredstva u visini četvrtine garantnog kapitala filijale kao obezbjeđenje za plaćanje obaveza po osnovu ugovora o osiguranju zaključenih u Crnoj Gori, odnosno ugovora koji pokrivaju rizike na teritoriji Crne Gore.

Višak sopstvenih sredstava filijale iznad kapitala iz stava 1 ovog člana ili garantnog kapitala, ako je viši, filijala će držati na poslovnom računu kod banke sa sjedištem u Crnoj Gori.

Odlučivanje po zahtjevu

Član 43

Regulatorni organ je dužan da, po zahtjevu iz člana 42 stav 2 ovog zakona, odluči u roku od 90 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Regulatorni organ će odbiti zahtjev iz stava 1 ovog člana, ako utvrdi da nijesu ispunjeni uslovi utvrđeni zakonom, odnosno da bi, imajući u vidu propise, odnosno praksu u primjeni i izvršavanju tih propisa države sjedišta stranog društva za osiguranje:

- 1) obavljanje nadzora u skladu sa ovim zakonom moglo biti otežano;
- 2) društvima za osiguranje sa sjedištem u Crnoj Gori bilo onemogućeno obavljanje poslova osiguranja u toj državi, odnosno bilo onemogućeno obavljanje poslova osiguranja pod uslovima jednakim kao za društva za osiguranje te države.

Stav 2 ovog člana ne primjenjuje se na odlučivanje o izdavanju dozvole za osnivanje filijale društva za osiguranje sa sjedištem u zemlji članici Svjetske trgovinske organizacije.

Rješenje iz stava 1 ovog člana je konačno.

Oduzimanje dozvole

Član 44

Regulatorni organ će oduzeti dozvolu za rad filijali, ako nadležni organ države sjedišta oduzme odobrenje za rad stranom društvu koje je osnivač filijale.

Na oduzimanje dozvole za rad filijali shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona kojima se uređuje oduzimanje dozvole za rad društvu za osiguranje.

Primjena propisa

Član 45

Na poslovanje filijale stranog društva primjenjuju se odredbe ovog zakona i drugi propisi koji se odnose na društvo za osiguranje.

V. UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE DRUŠTVOM

Organi društva za osiguranje

Član 46

Organi društva za osiguranje su skupština akcionara i odbor direktora.

Društvo za osiguranje ima izvršnog direktora i sekretara društva.

Izbor, opoziv, djelokrug i način rada organa društva bliže se uređuje statutom društva za osiguranje.

Odbor direktora i izvršni direktor društva za osiguranje, pored obaveza utvrđenih propisima kojima se uređuje organizacija privrednih društava, dužni su da:

- 1) obezbijede efikasan sistem upravljanja i rukovođenja društvom;

- 2) obezbijede obavljanje djelatnosti osiguranja u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast osiguranja u skladu sa prirodom i obimom poslovnih djelatnosti;
- 3) uspostave funkcionalne i pouzdane administrativne i računovodstvene procedure, kao i odgovarajući sistem interne kontrole.

Obaveznost radnog odnosa članova odbora direktora

Član 47

Obaveznost radnog odnosa članova odbora direktora uređuje se statutom društva za osiguranje.

Uslovi za imenovanje članova odbora direktora

Član 48

Za člana odbora direktora može biti imenovano lice koje ima odgovarajuću visoku stručnu spremu i najmanje tri godine iskustva na rukovodećim poslovima iz oblasti osiguranja ili drugim poslovima koji su srodni sa poslovima iz oblasti osiguranja.

Najmanje jedan član odbora direktora dužan je da poznaje jezik u službenoj upotrebi u Crnoj Gori u mjeri potrebnoj za odgovarajuće obavljanje poslova.

Za člana odbora direktora ne može biti izabrano lice koje je:

- 1) član odbora direktora ili izvršni direktor drugog društva za osiguranje ili njegovih zavisnih pravnih lica;
- 2) povezano sa pravnim licem u kojem društvo za osiguranje ima kvalifikovano učešće;
- 3) bilo na rukovodećem položaju u privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu nad kojim je otvoren stečajni postupak, odnosno oduzeta dozvola ili odobrenje za rad;
- 4) ne ispunjava opšte uslove utvrđene zakonom kojim se uređuje organizacija privrednih društava.

Saglasnost za imenovanje članova odbora direktora

Član 49

Za člana odbora direktora može se imenovati samo lice koje dobije saglasnost regulatornog organa.

Uz zahtjev za dobijanje saglasnosti iz stava 1 ovog člana društvo za osiguranje prilaže dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 30 ovog zakona.

Saglasnost za imenovanje izvršnog direktora društva

Član 50

Za izvršnog direktora može biti imenovano samo lice koje dobije saglasnost regulatornog organa.

Saglasnost za imenovanje izvršnog direktora daje se u postupku i na način propisan za davanje saglasnosti za imenovanje člana odbora direktora.

Izvršni direktor ne smije da bude član odbora direktora tog društva.

Izvršni direktor dužan je da poznaje jezik u službenoj upotrebi u Crnoj Gori u mjeri potrebnoj za odgovarajuće obavljanje poslova.

Odbijanje zahtjeva za dobijanje saglasnosti za imenovanje članova odbora direktora, odnosno izvršnog direktora

Član 50a

Regulatorni organ neće izdati saglasnost za imenovanje članova odbora direktora, odnosno izvršnog direktora društva za osiguranje, ako:

- 1) predloženo lice ne ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom;
- 2) predloženo lice je bilo razriješeno dužnosti u skladu sa članom 146 ovog zakona;
- 3) predloženom licu je, u skladu sa članom 50b ovog zakona, oduzeta saglasnost u periodu tri godine koje prethode podnošenju zahtjeva za dobijanje saglasnosti;
- 4) na osnovu raspoloživih podataka regulatorni organ ocijeni da bi se imenovanjem predloženog lica moglo ugroziti poslovanje društva, zbog djelatnosti i poslova koje obavlja ili zbog radnji koje je izvršilo.

Oduzimanje saglasnosti

Član 50b

Regulatorni organ će oduzeti saglasnost za imenovanje člana odbora direktora ili izvršnog direktora, ako utvrdi da je:

- 1) saglasnost data na osnovu netačnih ili neistinitih podataka ili se u odnosu na lice, za čije je imenovanje saglasnost data, steknu uslovi iz člana 48 stav 3 ovog zakona;
- 2) član odbora direktora ili izvršni direktor prestao da ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje organizacija privrednih društava;
- 3) član odbora direktora ili izvršni direktor ne izvršava obaveze iz člana 46 stav 4 ovog zakona i druge obaveze utvrđene ovim zakonom;
- 4) društvu za osiguranje uvedena privremena uprava u skladu sa ovim zakonom.

VI. POSREDOVANJE I ZASTUPANJE I DRUGE USLUGE U OSIGURANJU

1. Posredovanje u osiguranju

Poslovi posredovanja u osiguranju

Član 51

Poslovi posredovanja u osiguranju, u smislu ovog zakona, su poslovi dovođenja u vezu budućeg osiguranika, odnosno ugovornika osiguranja sa društvom za osiguranje radi zaključenja ugovora o osiguranju, odnosno obavljanje pripremnih poslova radi zaključivanja ugovora o osiguranju, kao i pružanje pomoći pri ostvarivanju prava iz ugovora o osiguranju, a naročito pri rješavanju odštetnih zahtjeva prema društvu za osiguranje.

Društvo za posredovanje u osiguranju

Član 52

Poslove posredovanja u osiguranju, kao jedinu djelatnost, obavlja društvo za posredovanje u osiguranju koje je dobilo dozvolu regulatornog organa za obavljanje tih poslova u skladu sa ovim zakonom.

Društvo za posredovanje u osiguranju ne može obavljati poslove zastupanja u osiguranju.

Zabrana posredovanja u osiguranju

Član 53

Društvo za posredovanje u osiguranju ne može posredovati radi zaključenja ugovora o osiguranju sa društvom za osiguranje, koje nije dobilo dozvolu regulatornog organa za obavljanje djelatnosti osiguranja.

Naziv društva za posredovanje u osiguranju

Član 54

Naziv društva za posredovanje u osiguranju mora sadržati i naznaku djelatnosti "posredovanje u osiguranju".

Osnivanje društva za posredovanje u osiguranju

Član 55

Društvo za posredovanje u osiguranju osniva se kao akcionarsko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću.

Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju

Član 56

Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju podnose regulatornom organu osnivači društva za posredovanje u osiguranju ili u njihovo ime lice koje oni ovlaste.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnose se:

- 1) osnivački akt;
- 2) predlog statuta;
- 3) spisak akcionara, odnosno vlasnika udjela sa podacima iz člana 30 stav 2 tač. 6, 7 i 8 ovog zakona;
- 4) dokaz da fizička lica koja su predložena za odbor direktora i izvršnog direktora ispunjavaju uslove iz člana 30 ovog zakona;
- 5) podatke o najmanje dva lica koja će biti zaposlena u društvu, a koja imaju ovlaštenje za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju, sa predugovorima o radu i sa ličnim podacima lica koje će biti odgovorno za poslove posredovanja u osiguranju;
- 6) izjavu o povezanosti po osnovu učešća u kapitalu, odnosno pravu glasa u društvima za osiguranje, reosiguranje, društvima za posredovanje ili zastupanje u osiguranju;
- 7) dokaz o osiguranoj odgovornosti za štete koje mogu nastati obavljanjem djelatnosti na iznos od najmanje 200.000 eura za svaku štetu ili 250.000 eura agregatno za godinu dana;
- 8) poslovni plan za naredne tri godine, sa podacima i dokazima o kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti društva;
- 9) drugi dokazi i podaci po zahtjevu regulatornog organa.

Izdavanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju

Član 57

O zahtjevu za izdavanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju iz člana 56 ovog zakona, regulatorni organ odlučuje rješenjem, u roku od 90 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Rješenje iz stava 1 ovog člana je konačno.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se voditi upravni spor.

Registracija društva

Član 58

Osnivači društva za posredovanje u osiguranju dužni su da, u roku od 60 dana od dana dobijanja dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju, podnesu prijavu za registraciju u CRPS.

Uz prijavu za registraciju podnosi se i dozvola za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju.

Društvo za posredovanje u osiguranju dužno je da rješenje o registraciji dostavi regulatornom organu, u roku od sedam dana od dana prijema rješenja.

Oduzimanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju

Član 59

Regulatorni organ će oduzeti društvu za posredovanje u osiguranju dozvolu za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju, ako:

- 1) društvo za posredovanje u osiguranju prestane da ispunjava neki od uslova pod kojima se dobija dozvola za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju;
- 2) je poslovanjem društva za posredovanje u osiguranju ugrožen interes osiguranika ili je utvrđeno nepoštovanje zakona i drugih propisa;
- 3) društvo za posredovanje u osiguranju posreduje za društvo za osiguranje koje nema dozvolu za obavljanje poslova osiguranja.
- 4) je dozvola dobijena navođenjem lažnih podataka;
- 5) društvo za posredovanje krši obavezu blagovremenog izvještavanja regulatornog organa ili ne postupa u skladu sa izrečenim mjerama za otklanjanje nezakovitosti i nepravilnosti.

Ovlašćenje za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju (ovlašćeni posrednici)

Član 60

Poslove posredovanja u osiguranju u društvu za posredovanje u osiguranju mogu obavljati samo lica koja imaju ovlašćenje regulatornog organa (u daljem tekstu: ovlašćeni posrednici).

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana može se izdati licu koje ispunjava sljedeće uslove:

- 1) da ima potpunu poslovnu sposobnost;
- 2) da je položilo stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju;
- 3) da mu pravosnažnom sudskom odlukom nije izrečena mjera bezbjednosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti;
- 4) da nije pravosnažno bezuslovno osuđivano za krivična djela protiv imovine ili privrede na kaznu zatvora dužu od tri mjeseca.

Stručni ispit iz stava 2 tačka 2 ovog člana polaže se pred komisijom koju imenuje regulatorni organ.

Sadržaj i način polaganja ispita iz stava 2 tačka 2 ovog člana utvrđuje se propisom Ministarstva finansija.

Regulatorni organ će izdati ovlašćenje za posredovanje u osiguranju i stranom fizičkom licu koje ispunjava uslove iz stava 2 tač. 1, 3 i 4 ovog člana i koje ima ovlašćenje za posredovanje izdato od nadležnog organa strane države.

Oduzimanje ovlašćenja

Član 61

Regulatorni organ će oduzeti ovlašćenje za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju licu koje:

- 1) je ovlašćenje dobilo na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- 2) prestane da ispunjava uslove iz člana 60 stav 2 ovog zakona;
- 3) prekrši odredbe ovog zakona kojima se uređuje obavljanje posredovanja u osiguranju.

Posebna obaveza društva za posredovanje u osiguranju

Član 62

Društvo za posredovanje u osiguranju, odnosno ovlašćeni posrednik u osiguranju dužan je da obavlja djelatnost osiguranja, odnosno poslove osiguranja na način kojim štiti interese ugovornika osiguranja, odnosno osiguranika.

U izvršavanju obaveze iz stava 1 ovog člana, lice iz stava 1 ovog člana dužno je naročito da:

- 1) izradi odgovarajuću analizu rizika i predloži odgovarajuće pokriće;
- 2) izradi procjenu solventnosti društva za osiguranje na osnovu podataka o poslovanju tog društva;
- 3) posreduje, radi pregovaranja o zaključenju ugovora o osiguranju sa društvom za osiguranje u skladu sa zahtjevom budućeg ugovornika osiguranja koji se odnosi na osiguravajuće pokriće;
- 4) obavijesti društvo za osiguranje da osiguranik traži ponudu za zaključenje ugovora o osiguranju i da osiguraniku ponudi uslove osiguranja i upozna ga sa pravilima za izračunavanje premije;
- 5) provjeri sadržaj polise osiguranja;
- 6) pruži pomoć osiguraniku za vrijeme trajanja ugovora o osiguranju, prije i poslije nastupanja osiguranog slučaja, a naročito da se stara da osiguranik u utvrđenim rokovima izvrši radnje koje su od značaja za očuvanje, odnosno ostvarivanje prava iz ugovora o osiguranju;
- 7) prati izvršavanje ugovora o osiguranju koji je osiguranik zaključio uz njegovo posredovanje;
- 8) stalno provjerava ugovore o osiguranju i izradi predlog za izmjenu zaključenog ugovora o osiguranju, radi obezbjeđenja veće sigurnosti osiguranika.

Analiza iz stava 2 tačka 1 ovog člana izrađuje se u pisanoj formi, upoređivanjem više odgovarajućih ugovora o osiguranju koji su dostupni na tržištu, radi davanja odgovarajućih preporuka za zaključivanje ugovora o osiguranju kojim će ugovornik ostvariti svoje potrebe i zahtjeve.

Društvo za posredovanje u osiguranju, odnosno posrednik u osiguranju dužan je da prilikom obavljanja poslova posredovanja u osiguranju štiti interese društva za osiguranje koje je dužan da štiti ugovornik osiguranja prije ili nakon zaključivanja ugovora o osiguranju.

Lica iz stava 4 ovog člana dužna su da obavijeste društvo za osiguranje o svim rizicima koji su im poznati, odnosno koji su im morali biti poznati.

Sredstva koja osiguranik plati društvu za posredovanje u vezi sa ugovorom o osiguranju smatraju se uplaćenim društvu za osiguranje, a sredstva namijenjena osiguraniku koja društvo za osiguranje uplati društvu za posredovanje smatraće se uplaćenim osiguraniku na dan kada ih osiguranik primi.

Konflikt interesa

Član 63

Društvo za posredovanje u osiguranju je dužno da upozna osiguranika sa svim pravnim i ekonomskim odnosima sa društvom za osiguranje koji utiču na nepristrasnost društva za posredovanje u osiguranju u ispunjavanju obaveza prema osiguraniku.

Pod pravnim i ekonomskim odnosima iz stava 1 ovog člana smatraju se naročito odredbe ugovora o posredovanju zaključenog između društva za posredovanje u osiguranju i društva za osiguranje, na osnovu kojih je društvo za posredovanje u osiguranju:

- 1) dužno posredovati isključivo u zaključenju ugovora o osiguranju sa određenim društvom za osiguranje;
- 2) ugovorilo pravo na uvećanu proviziju u odnosu na uobičajenu proviziju za posredovanje kod određenih vrsta osiguranja.

Shodna primjena

Član 64

Odredbe čl. 36 i 37 ovog zakona, koje se odnose na društva za osiguranje, shodno se primjenjuju i na društva za posredovanje u osiguranju.

2. Zastupanje u osiguranju

Poslovi zastupanja u osiguranju

Član 65

Poslovi zastupanja u osiguranju, u smislu ovog zakona, su poslovi pokretanja, predlaganja, pripreme i zaključivanja ugovora o osiguranju, u ime i za račun društva za osiguranje.

Zastupanje u osiguranju, kao jedinu djelatnost, obavlja društvo za zastupanje u osiguranju ili preduzetnik - zastupnik u osiguranju koji ima dozvolu regulatornog organa za obavljanje tih poslova.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, zastupanjem u osiguranju mogu se baviti i banke, kojima je Centralna banka izdala odobrenje u skladu sa zakonom, a na osnovu saglasnosti regulatornog organa.

Poslovi zastupanja iz stava 3 ovog člana obavljaju se na osnovu ugovora o zastupanju zaključenog između banke i društva za osiguranje, odvojeno od ostalih bankarskih poslova i mogu ih obavljati samo lica zaposlena u banci koja posjeduju ovlaštenje regulatornog organa za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju.

Bliže uslove za obavljanje zastupanja u osiguranju iz stava 3 ovog člana propisuje regulatorni organ.

Na ugovor o zastupanju kojim se bliže uređuju poslovi zastupanja iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Društvo za osiguranje vodi evidenciju lica sa kojima ima zaključene ugovore o zastupanju u osiguranju.

Ograničenje zastupanja u osiguranju

Član 66

Društvo za zastupanje u osiguranju, preduzetnik - zastupnik u osiguranju i banka koja ima saglasnost za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju mogu da obavljaju poslove zastupanja u osiguranju za jedno društvo za osiguranje.

Izuzetno, lica iz stava 1 ovog člana mogu da obavljaju poslove zastupanja za više društava za osiguranje za proizvode koji međusobno nijesu konkurentni, a za proizvode koji su međusobno konkurentni samo uz pisanu saglasnost tih društava za osiguranje.

Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da u svojim poslovnim prostorijama, na vidnom mjestu, istakne naziv društva za osiguranje koje zastupa.

Naziv društva za zastupanje u osiguranju i zastupnika u osiguranju

Član 67

Naziv društva za zastupanje u osiguranju, odnosno zastupnika u osiguranju mora sadržati i naznaku djelatnosti "zastupanje u osiguranju".

Osnivanje društva za zastupanje u osiguranju

Član 68

Društvo za zastupanje u osiguranju osniva se kao akcionarsko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću.

Zahtjev za izdavanje dozvole društvu za zastupanje u osiguranju

Član 69

Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju podnose regulatornom organu osnivači društva za zastupanje u osiguranju ili u njihovo ime lice koje oni ovlaste.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se:

- 1) osnivački akt;
- 2) predlog statuta;
- 3) spisak akcionara, odnosno vlasnika udjela, sa podacima iz člana 30 stav 2 tač. 6, 7 i 8 ovog zakona;
- 4) dokaz da fizička lica koja su predložena za članove organa društva ispunjavaju uslove iz člana 30 ovog zakona;
- 5) lične podatke za najmanje dva lica koja posjeduju ovlašćenje za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju koja će biti zaposlena u društvu i ime lica koje će biti odgovorno za poslove zastupanja u osiguranju;
- 6) izjavu o povezanosti po osnovu učešća u kapitalu, odnosno pravu glasa u društvima za osiguranje, reosiguranje, društvima za posredovanje ili zastupanje u osiguranju;
- 7) predugovor, odnosno ugovor o zastupanju sa društvom za osiguranje, koji sadrži odredbu o pravu društva za osiguranje na nadzor nad izvršavanjem tog ugovora;
- 8) poslovni plan za naredne tri godine, sa podacima i dokazima o kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti društva;
- 9) drugi dokazi i podaci po zahtjevu regulatornog organa.

Dozvola za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju

Član 70

Na izdavanje, oduzimanje i prestanak važenja dozvole društvu za zastupanje u osiguranju, odnosno na oduzimanje i prestanak važenja saglasnosti iz člana 65 stav 3 ovog zakona shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na izdavanje, oduzimanje i prestanak važenja dozvole društvu za posredovanje u osiguranju.

Preduzetnik-zastupnik u osiguranju

Član 71

Preduzetnik-zastupnik u osiguranju je fizičko lice koje obavlja djelatnost zastupanja u osiguranju na osnovu prethodno pribavljene dozvole koju izdaje regulatorni organ.

Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana podnosi se:

- 1) ovjerena kopija lične isprave koja sadrži fotografiju;
- 2) dokaz o prebivalištu;
- 3) dokaz o stručnoj spremi;
- 4) dokaz da podnosilac zahtjeva u posljednje tri godine nije bio član organa upravljanja ili nosilac posebnih ovlašćenja u pravnom licu nad kojim je otvoren ili sproveden postupak prinudne likvidacije, odnosno stečaja;
- 5) dokaz da podnosilac zahtjeva nije bezuslovno osuđivan za krivična djela protiv platnog prometa i privrednog poslovanja, imovine i službene dužnosti na kaznu zatvora dužu od tri mjeseca;
- 6) dokaz nadležnog organa uprave o izmirenim poreskim obavezama podnosioca zahtjeva;

- 7) ovlaštenje za zastupanje u osiguranju iz člana 72 ovog zakona;
- 8) poslovni plan za trogodišnji period, sa podacima i dokazima o kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju;
- 9) predugovor, odnosno ugovor o zastupanju sa društvom za osiguranje, koji sadrži odredbu o pravu društva za osiguranje na nadzor nad izvršavanjem tog ugovora;
- 10) izjavu o povezanosti po osnovu učešća u kapitalu, odnosno pravu glasa u društvima za osiguranje, reosiguranje, društvima za posredovanje ili zastupanje u osiguranju;
- 11) druge dokaze i podatke po zahtjevu regulatornog organa.

Na izdavanje, oduzimanje i prestanak važenja dozvole preduzetniku i registraciju u CRPS shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona kojima je uređeno izdavanje, oduzimanje i prestanak važenja dozvole društvu za zastupanje u osiguranju.

Ovlaštenje za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju

Član 72

Poslove zastupanja u osiguranju iz člana 65 ovog zakona može da obavlja fizičko lice koje ima ovlaštenje regulatornog organa za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju (u daljem tekstu: ovlašćeni zastupnik).

Licima koja obavljaju poslove zastupanja u osiguranju na osnovu zaposlenja u društvu za osiguranje nije potrebno ovlaštenje iz stava 1 ovog člana.

Ovlaštenje iz stava 1 ovog člana može se izdati licu:

- 1) koje ima potpunu poslovnu sposobnost;
- 2) koje je položilo stručni ispit za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju;
- 3) kome pravosnažnom sudskom odlukom nije izrečena mjera bezbjednosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti;
- 4) koje nije pravosnažno bezuslovno osuđivano za krivična djela protiv imovine, službene dužnosti ili platnog prometa i privrednog poslovanja na kaznu zatvora dužu od tri mjeseca.

Stručni ispit iz stava 3 tačka 2 ovog člana polaže se pred komisijom koju imenuje regulatorni organ.

Sadržaj i način polaganja ispita iz stava 3 tačka 2 ovog člana utvrdiće se propisom Ministarstva finansija.

Regulatorni organ će izdati ovlaštenje za zastupanje u osiguranju i stranom fizičkom licu koje ispunjava uslove iz stava 3 tač. 1, 3 i 4 ovog člana i koje ima ovlaštenje za zastupanje izdato od nadležnog organa strane države.

Na oduzimanje ovlaštenja za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju shodno se primjenjuje odredba člana 61 ovog zakona.

Pravo uvida u ugovor o zastupanju u osiguranju

Član 73

Ugovori o zastupanju u osiguranju čuvaju se u poslovnim prostorijama ugovornih strana.

Regulatorni organ ima pravo da izvrši uvid u ugovore iz stava 1 ovog člana.

Korišćenje novčanih sredstava i instrumenata plaćanja

Član 74

Društvo za zastupanje u osiguranju i preduzetnik - zastupnik u osiguranju dužan je da novčana sredstva i druge instrumente plaćanja i obezbjeđenja plaćanja, koja je naplatio, odnosno preuzeo od osiguranika, odnosno ugovornika osiguranja, u ime i za račun društva za osiguranje, uplati u korist društva u roku utvrđenom ugovorom o zastupanju, odnosno da u istom roku preda ostale instrumente plaćanja i obezbjeđenja plaćanja sa pratećom dokumentacijom.

Sredstva koja osiguranik plati društvu za zastupanje, odnosno preduzetniku-zastupniku u vezi sa ugovorom o osiguranju smatraju se uplaćenim društvu za osiguranje, a sredstva namijenjena osiguraniku koja društvo za osiguranje uplati društvu za zastupanje ili preduzetniku-zastupniku smatraće se uplaćenim osiguraniku na dan kada ih osiguranik primi. Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da sredstva i instrumente plaćanja i obezbjeđenja čuvaju na sigurnom mjestu do dana uplate, odnosno predaje društvu za osiguranje.

Odgovornost za zastupanje u osiguranju

Član 75

Za radnje preduzete u obavljanju poslova zastupanja u osiguranju odgovara društvo za osiguranje.

Zastupnik u osiguranju odgovara osiguraniku za štetu koja nastane usljed lažnog predstavljanja ili nepažnje zastupnika u osiguranju, odnosno zbog toga što zastupnik u osiguranju nije otkrio da obavlja djelatnost u svojstvu zastupnika.

Izvršni direktor društva za osiguranje, odnosno lice sa posebnim ovlašćenjima koje je zaključilo ugovor o zastupanju odgovara društvu za osiguranje za štetu prouzrokovanu društvu koja je nastala iz tog ugovora.

3. Agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju

Poslovi agencije

Član 76

Agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju (u daljem tekstu: agencija) je pravno lice koje obavlja poslove utvrđivanja i procjene rizika i šteta, posredovanja radi prodaje i prodaju ostataka osiguranih oštećenih stvari i pruža druge intelektualne i tehničke usluge u vezi sa poslovima osiguranja.

Zabrana obavljanja poslova osiguranja i poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju

Član 77

Agencija ne može obavljati poslove osiguranja, niti poslove posredovanja i zastupanja u osiguranju.

Osnivanje agencije za pružanje drugih usluga u osiguranju

Član 78

Agencija se osniva kao akcionarsko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću.

Zahtjev za izdavanje dozvole za pružanje drugih usluga u osiguranju

Član 79

Zahtjev za izdavanje dozvole za pružanje drugih usluga u osiguranju podnose osnivači agencije ili u njihovo ime lice koje oni ovlaste.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se:

- 1) osnivački akt;
- 2) predlog statuta;
- 3) poslovni plan za trogodišnji period;
- 4) spisak akcionara, odnosno vlasnika udjela sa podacima iz člana 30 stav 2 tač. 6 do 8 ovog zakona;
- 5) dokaz da fizička lica koja su predložena za članove organa ispunjavaju uslove iz člana 30 ovog zakona;
- 6) dokaz o kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti;
- 7) dokaz da se društvima za osiguranje ili društvima za posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju ne čini povezano društvo prema odredbama ovog zakona i zakona kojim se uređuje pravni položaj privrednih društava;
- 8) drugi dokazi i podaci po zahtjevu regulatornog organa.

Posebno organizovani dio

Član 80

Poslovima iz člana 76 ovog zakona mogu se baviti i druga privredna društva, pod uslovom da imaju posebno organizovani dio za obavljanje tih poslova, koji je kadrovski i tehnički osposobljen za pružanje drugih usluga u osiguranju.

Dozvola za pružanje drugih usluga u osiguranju

Član 81

Na izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje drugih usluga u osiguranju i na dokaz o upisu u CRPS privrednih društava iz čl. 76 i 80 ovog zakona primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na društva za posredovanje u osiguranju.

4. Izuzeci od primjene odredaba o posredovanju odnosno zastupanju u osiguranju

Lica na koja se ne primjenjuju odredbe o posredovanju i zastupanju

Član 81a

Odredbe čl. 51 do 81 ovog zakona ne primjenjuju se na lica čija osnovna djelatnost nije posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju koja obavljaju poslove posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju radi zaključivanja ugovora o osiguranju:

- 1) za čije je zaključenje potrebno poznavanje samo one vrste osiguranja na koju se ugovor odnosi;
- 2) koji ne pokriva životno osiguranje, odnosno osiguranje odgovornosti;
- 3) koji je dopuna uz proizvod ili uslugu i pokriva:
 - rizik kvara, gubitka ili oštećenja proizvoda ili stvari,
 - rizik oštećenja ili gubitka prtljaga i ostalih opasnosti u vezi sa putovanjem koje je bilo rezervisano preko turističke agencije čak i ako osiguranje sadrži odredbe o životnom osiguranju ili osiguranju odgovornosti, pod uslovom da su te odredbe dopunske uz osiguranje koje pokriva glavni rizik u vezi sa tim putovanjem;
- 4) iznos godišnje premije osiguranja nije veći od 500,00 eura i ako ugovor o osiguranju, uključujući produženja, nije zaključen na period duži od pet godina.

5. Posebne odredbe o obavljanju poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju i o pružanju informacija u cilju zaštite potrošača

Naplata provizije

Član 81b

Društvo za posredovanje u osiguranju ne smije da od ugovornika osiguranja, odnosno osiguranika zahtijeva plaćanje provizije ili druge naknade, osim ako ugovorom zaključenim sa ugovornikom osiguranja nije izričito drukčije ugovoreno.

Društvo za posredovanje u osiguranju pravo na proviziju stiče od dana početka važenja ugovora o osiguranju.

Ako je ugovorom s ugovornikom osiguranja izričito ugovoreno da društvo za posredovanje u osiguranju ima pravo na proviziju ili drugu naknadu, društvo za posredovanje u osiguranju ne smije da od osiguravača zahtijeva proviziju ili drugu naknadu po tom ugovoru o osiguranju.

Društvo za posredovanje u osiguranju ne smije naknadno dogovoriti promjenu načina obračuna, odnosno visine provizije za zaključene ugovore o osiguranju u kojima je posredovalo.

Društvo za zastupanje u osiguranju ne smije da od ugovornika osiguranja, odnosno osiguranika zahtijeva plaćanje provizije ili drugu naknadu.

Informacije koje ugovorniku osiguranja pruža posrednik, odnosno zastupnik u osiguranju

Član 81c

Ovlašćeni posrednik, odnosno ovlašćeni zastupnik dužan je da, prije zaključenja ugovora o osiguranju, kao i prilikom izmjena, dopuna ili obnavljanja ugovora, ugovorniku osiguranja pruži sljedeće podatke:

- 1) svoje ime, prezime i adresu;
- 2) registar u koji je upisan, sa brojem upisa i adresom registra;
- 3) naziv društva za posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju, kod kojeg je zaposlen;
- 4) naziv i sjedište društva za osiguranje s kojim ima zaključen ugovor;

- 5) o sopstvenom, odnosno udjelu društva za posredovanje ili zastupanje u osiguranju u kapitalu ili glasačkim pravima društva za osiguranje za koje posreduje, odnosno koje zastupa, ako je udio veći od 10%;
- 6) o udjelu društva za osiguranje, odnosno matičnog društva za osiguranje u kapitalu ili glasačkim pravima društva za posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju, ako je udio veći od 10%;
- 7) o pravu na prigovor i načinu rješavanja sporova između korisnika usluga i davaoca usluga.

Podaci iz stava 1 ovog člana daju se pisano ili na trajnom mediju dostupnom ugovorniku osiguranja, na pregledan način razumljiv ugovorniku osiguranja i na jeziku u službenoj upotrebi u Crnoj Gori, ako nije drukčije ugovoreno.

Podaci iz stava 2 ovog člana mogu se dati usmeno, na zahtjev ugovornika osiguranja ili u slučaju kada je pokriće rizika potrebno obezbijediti bez odlaganja, u kom slučaju je lice iz stava 1 ovog člana dužno da te podatke pruži neposredno nakon zaključenja ugovora o osiguranju na način utvrđen stavom 2 ovog člana.

Podaci koje ugovorniku osiguranja pruža društvo za osiguranje

Član 81d

Društvo za osiguranje dužno je da, prije zaključenja ugovora o osiguranju, ugovornika upozna sa opštim i posebnim uslovima osiguranja i pruži podatke o:

- 1) nazivu društva, pravno-organizacionom obliku i sjedištu i nazivu filijale koja zaključuje ugovor;
- 2) vremenu važenja ugovora;
- 3) načinu i uslovima za raskid ugovora;
- 4) visini premije osiguranja, načinu plaćanja premije osiguranja, visini doprinosa, poreza i drugih troškova koji se zaračunavaju pored premije osiguranja i ukupnom iznosu uplata;
- 5) roku u kome ponuda obavezuje društvo za osiguranje;
- 6) pravu na raskid i uslovima za raskid ugovora odnosno odstupanju od ugovora;
- 7) načinu rješavanja prigovora;
- 8) pravu koje se primjenjuje na ugovor o osiguranju.

Prilikom zaključivanja ugovora o životnom osiguranju, pored podataka iz stava 1 ovog člana, ugovorniku osiguranja obavezno se pružaju i sljedeći podaci:

- 1) osnovica i kriterijumi za učešće u dobiti i način i rokovi isplate;
- 2) tabela otkupnih vrijednosti;
- 3) pravo na kapitalizaciju ugovora o životnom osiguranju i pravo iz tog osiguranja;
- 4) poreski propisi koji se odnose na životno osiguranje;
- 5) za ugovore kod kojih osiguranik na sebe preuzima investicioni rizik (unit-link osiguranje), prospekt fonda i struktura ulaganja.

Ako u toku trajanja ugovora nastupe promjene opštih ili posebnih uslova ili dođe do promjene podataka iz st. 1 i 2 ovog člana, društvo za osiguranje dužno je da, bez odlaganja, obavijesti ugovornika osiguranja o nastupanju promjene opštih ili posebnih uslova, odnosno o promjeni podataka.

Društvo za osiguranje dužno je da jednom godišnje pisano obavijesti ugovornika osiguranja o stanju učešća u dobiti.

Obavještenja sa podacima iz st. 1 do 4 ovog člana dostavljaju se ugovorniku osiguranja u pisanoj formi, na pregledan i razumljiv način, na jeziku u službenoj upotrebi u Crnoj Gori.

Način rješavanja prigovora u društvima za osiguranje

Član 81e

Društvo za osiguranje dužno je da utvrdi interna pravila za uspostavljanje i funkcionisanje sektora za rješavanje prigovora ugovornika osiguranja odnosno osiguranika.

VII. IMOVINA I POSLOVANJE DRUŠTVA ZA OSIGURANJE

Premija osiguranja

Član 82

Premija osiguranja je novčani iznos koji je ugovarač osiguranja, odnosno osiguranik dužan da plati za osiguranje, kao obezbjeđenje od određenog rizika.

Premija osiguranja sastoji se od funkcionalne premije i režijskog dodatka.

Funkcionalna premija sastoji se od tehničke premije i doprinosa za preventivu, ako je uračunat u premiju osiguranja.

Tehnička premija koristi se za plaćanje šteta, ugovorenih suma osiguranja i za druge obaveze iz ugovora o osiguranju.

Doprinos za preventivu koristi se za sprovođenje mjera za sprječavanje i suzbijanje rizika koji ugrožavaju imovinu i lica.

Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova za sprovođenje osiguranja.

Tehničke rezerve

Član 83

Društvo za osiguranje dužno je da formira tehničke rezerve u iznosu dovoljnom za pokriće obaveza koje mogu nastati u obavljanju poslova osiguranja.

Društvo za osiguranje dužno je da formira sljedeće vrste tehničkih rezervi:

- 1) rezerve za prenosne premije;
- 2) rezerve za rezervisane štete;
- 3) rezerve za bonuse i popuste;
- 4) druge tehničke rezerve.

Društvo za osiguranje koje obavlja poslove životnih osiguranja, odnosno osiguranja sa višegodišnjim trajanjem, kod kojih se kumuliraju sredstva štednje za pokriće rizika u narednim godinama osiguranja i na koja se primjenjuju tablice vjerovatnoće i obračuni koji se primjenjuju na životna osiguranja, dužno je da, pored rezervi iz stava 2 ovog člana, formira i matematičku rezervu.

Društvo za osiguranje koje obavlja poslove osiguranja kredita dužno je da, pored rezervi iz stava 2 ovog člana, formira i rezerve za izravnanje rizika za tu vrstu osiguranja.

Društvo za osiguranje koje obavlja poslove osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicioni rizik dužno je da, u vezi sa tim osiguranjima, utvrdi i posebne tehničke rezerve.

Kriterijume za obračun i način obračuna tehničkih rezervi iz ovog člana utvrđuje regulatorni organ.

Prenosne premije

Član 84

Prenosne premije obrazuju se iz ukupne premije osiguranja, odvojeno za svaku vrstu osiguranja, srazmjerno vremenu trajanja osiguranja.

Prenosne premije služe za pokriće obaveza iz osiguranja koje će nastati u narednom obračunskom periodu.

Rezervisane štete

Član 85

Rezervisane štete obrazuju se u visini procijenjenog iznosa obaveza za nastale prijavljene, a neriješene štete i nastale neprijavljene štete u tekućem periodu.

Ako se štete za pojedine vrste osiguranja pojavljuju u obliku rente, rezervisane štete utvrđuju se u kapitalizovanom iznosu koji predstavlja iznos svih budućih obaveza.

Rezerve za bonuse i popuste

Član 86

Rezerve za bonuse i popuste utvrđuju se do nivoa naknada i drugih isplata na koje osiguranici i drugi korisnici osiguranja imaju pravo, a koje proizilaze iz:

- 1) prava na učešće u dobiti ili drugih prava po ugovoru u osiguranju (bonus);
- 2) prava na djelimično umanjene premije (popust);
- 3) prava na naknadu dijela premije nastalog usljed nekorišćenja perioda osiguravajućeg pokrića zbog prijevremenog okončanja ugovora (otkaz).

Matematička rezerva

Član 87

Matematička rezerva obrazuje se u visini sadašnje vrijednosti budućih obaveza društva za osiguranje umanjene za sadašnju vrijednost budućih obaveza ugovarača osiguranja (premija osiguranja) i izračunava se za svaki pojedini ugovor o osiguranju.

Rezerve za izravnanje rizika

Član 88

Rezerve za izravnanje rizika obrazuju se na teret rashoda društva za osiguranje, posebno za svaku vrstu neživotnih osiguranja i koriste se za vremensko izravnanje toka šteta u pojedinim vrstama osiguranja.

Rezerve iz stava 1 ovog člana obrazuju se na osnovu standardnog odstupanja mjerodavnih tehničkih rezultata u tekućem obračunskom periodu od prosječnog mjerodavnog tehničkog rezultata za svaku vrstu neživotnih osiguranja kojom se društvo za osiguranje bavi u posmatranom periodu.

Druge tehničke rezerve

Član 88a

Druge tehničke rezerve utvrđuju se u odnosu na nivo procijenjenih budućih obaveza i rizika od velikih šteta prouzrokovanih zemljotresom, poplavom, šteta iz osiguranja od odgovornosti za nuklearne štete, odgovornosti proizvođača farmaceutskih proizvoda, kao i drugih obaveza i rizika za koje nijesu utvrđene rezerve iz člana 83 stav 2 tač. 1 do 3 i st. 3 i 4 ovog zakona.

1. Održavanje likvidnosti i solventnosti

Održavanje likvidnosti

Član 89

Društvo za osiguranje dužno je da obezbjeđuje likvidnost i da blagovremeno isplaćuje štete i druge obaveze društva.

Društvo za osiguranje može slobodna sredstva deponovati i ulagati, uz uslov održavanja stalne likvidnosti društva i blagovremene isplate šteta i drugih obaveza društva.

Društvo za osiguranje dužno je da u poslovanju sredstvima osiguranja preduzima potrebne mjere za obezbjeđenje sigurnosti deponovanja, odnosno ulaganja, sa ciljem da se ne ugrozi njihova realna vrijednost i likvidnost društva u izvršavanju obaveza iz ugovora o osiguranju i drugih obaveza.

Slobodna sredstva tehničkih rezervi utvrđuju se tako što se ukupna sredstva tehničkih rezervi na dan utvrđivanja umanje za dospjele obaveze iz tih sredstava.

Društvo za osiguranje je dužno da tromjesečno izvještava regulatorni organ o deponovanju i ulaganju sredstava iz stava 2 ovog člana.

Regulatorni organ bliže utvrđuje način utvrđivanja i praćenja likvidnosti društava za osiguranje.

Deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi

Član 90

Sredstva tehničkih rezervi ulažu se i deponuju:

- 1) u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Crne Gore, centralnih banaka i vlada stranih zemalja i koje imaju ocjenu najmanje A, odnosno njen ekvivalent, dodijeljenu od strane opšteprihvaćenih, međunarodno priznatih agencija za dodjelu rejtinga;
- 2) u obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti u Crnoj Gori;
- 3) u obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se ne trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti, ako je izdavalac pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori;
- 4) u akcije kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti u Crnoj Gori;
- 5) kod banaka sa sjedištem u Crnoj Gori.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, Ministarstvo finansija može propisati i druge vrste deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi koja su, s obzirom na sigurnost, prinos i prometljivost, odgovarajuća za deponovanje i ulaganje.

Ograničenja pojedinih deponovanja i ulaganja

Član 91

Propisom Ministarstva finansija utvrđuju se ograničenja iznosa tehničkih rezervi za deponovanje i ulaganje u skladu sa članom 90 ovog zakona.

Kapital društva za osiguranje

Član 92

Kapital društva za osiguranje čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala iz čl. 92a i 92b ovog zakona, umanjen za odbitne stavke iz člana 92c ovog zakona.

Osnovni kapital

Član 92a

Osnovni kapital društva za osiguranje čine:

- 1) uplaćeni akcijski kapital društva za osiguranja, izuzev akcijskog kapitala uplaćenog na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja;
- 3) rezerve iz dobiti;
- 4) prenesena dobit iz prethodnih godina.

Obračunati osnovni kapital iz stava 1 ovog člana umanjuje se za:

- 1) otkupljene sopstvene akcije;
- 2) nematerijalnu imovinu;
- 3) preneseni gubitak i gubitak tekuće godine;
- 4) razliku nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, prilikom izračunavanja osnovnog kapitala za osiguranja iz člana 9 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona, kao i za rezerve za rente iz drugih osiguranja iz člana 9 stav 1 ovog zakona, razlika nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi ne predstavlja odbitnu stavku.

Dopunski kapital

Član 92b

Dopunski kapital društva za osiguranje čine:

- 1) akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;
- 2) podređeni dužnički instrumenti;
- 3) rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povlašćenim akcijama;
- 4) druge kategorije.

Druge kategorije iz stava 1 tačka 4 ovog člana su:

- 1) vrijednost matematičke rezerve koja u obračunu ne uzima u obzir stvarni trošak pribavljanja osiguranja umanjena za vrijednost matematičke rezerve koja u obračunu uzima u obzir stvarni trošak pribavljanja, pri čemu stvarni troškovi pribavljanja u obračunu matematičke rezerve ne smiju prelaziti 3,5 % osigurane sume;
- 2) revalorizacione rezerve imovine koje ne ulaze u sastav imovine za pokriće tehničkih rezervi.

Društvo za osiguranje može u obračun dopunskog kapitala uključiti druge kategorije iz stava 2 ovog člana samo na osnovu saglasnosti regulatornog organa.

Iznos dopunskog kapitala iz stava 1 ovog člana ne može prelaziti 50% iznosa osnovnog kapitala iz člana 92a ovog zakona.

Karakteristike podređenih dužničkih instrumenata iz stava 1 tačka 2 ovog člana koji se mogu uključiti u dopunski kapital propisuje regulatorni organ.

Odbitne stavke pri obračunu kapitala

Član 92c

Prilikom obračuna kapitala društva za osiguranje, zbir osnovnog i dopunskog kapitala umanjuje se za:

- 1) udjele u drugim društvima za osiguranje, društvima za reosiguranje, bankama, brokerskim i dilerskim društvima, društvima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava;
- 2) ulaganja u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društva iz tačke 1 ovog člana, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava;
- 3) akcije koje se ne kotiraju na organizovanom tržištu i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza.

Deponovanje i ulaganje kapitala

Član 93

Društvo za osiguranje dužno je da najmanje jednu trećinu sredstava kapitala iz člana 92 ovog zakona deponuje i ulaže u vrste imovine iz člana 90 ovog zakona.

Ograničenje deponovanja i ulaganja sredstava kapitala

Član 94

Ograničenja deponovanja i ulaganja sredstava kapitala utvrdiće se propisom Ministarstva finansija.

Deponovanje i ulaganje sredstava osiguranja

Član 95

Sredstva društva za osiguranje deponuju se i ulažu u Crnoj Gori.

Sredstva iz stava 1 ovog člana društvo za osiguranje može deponovati i ulagati i u inostranstvu.

Propisom Ministarstva finansija utvrdiće se visina sredstava iz stava 2 ovog člana koja se mogu deponovati i ulagati u inostranstvu.

Izračunavanje margine solventnosti

Član 96

Društvo za osiguranje dužno je da izračunava marginu solventnosti na način utvrđen propisom regulatornog organa.

Obezbjeđenje margine solventnosti

Član 97

Društvo za osiguranje dužno je da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ.

Odnos kapitala i margine solventnosti

Član 98

Društvo za osiguranje dužno je da kapital održava najmanje u visini margine solventnosti.

Garantni kapital

Član 98a

Garantni kapital čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala iz čl. 92a i 92b ovog zakona.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Društvo za osiguranje dužno je da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala iz člana 21 st. 1 i 2 ovog zakona.

Na obračun garantnog kapitala shodno se primjenjuju odredbe člana 21 st. 3 i 4 ovog zakona.

Mjere društva za osiguranje u cilju obezbjeđenja solventnosti

Član 99

Ako dođe do umanjenja kapitala, odnosno garantnog kapitala ispod nivoa iz člana 98, odnosno člana 98a ovog zakona, društvo za osiguranje dužno je da o tome, bez odlaganja, u pisanoj formi, obavijesti regulatorni organ i, u roku od 15 dana od dana utvrđivanja umanjenja, donese program mjera za dostizanje potrebne visine kapitala, odnosno garantnog kapitala.

Program mjera iz stava 1 ovog člana društvo je dužno da, bez odlaganja, dostavi regulatornom organu

Pravila o upravljanju rizikom

Član 100

Društvo za osiguranje dužno je da upravlja rizicima na način koji će obezbijediti trajno i blagovremeno ispunjavanje obaveza kojima je u poslovanju izloženo, u skladu sa zakonom.

Upravljanje rizicima obuhvata najmanje sljedeće aktivnosti društva za osiguranje:

- 1) plaćanje šteta, ugovorenih suma osiguranja i izvršavanje drugih obaveza iz osnova osiguranja, u skladu sa članom 8 stav 2 i članom 89 stav 1 ovog zakona;
- 2) obavljanje poslova saosiguranja i reosiguranja viškova rizika, u nivou koji prelazi maksimalni samopridržaj, u skladu sa članom 12 ovog zakona;
- 3) formiranje tehničkih rezervi u skladu sa članom 83 ovog zakona;
- 4) održavanje likvidnosti društva u skladu sa članom 89 ovog zakona;
- 5) deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi u skladu sa čl. 90 i 91 ovog zakona;
- 6) održavanje kapitala u skladu sa članom 92 ovog zakona;
- 7) deponovanje i ulaganje sredstava kapitala u skladu sa čl. 93 i 94 ovog zakona;
- 8) održavanje nivoa margine solventnosti iz člana 97 ovog zakona;
- 9) odnos kapitala i margine solventnosti u skladu sa članom 98 ovog zakona;
- 10) održavanje garantnog kapitala u skladu sa članom 98a zakona;
- 11) obavljanje drugih aktivnosti koje se odnose na upravljanje rizikom.

Društvo za osiguranje dužno je da sačini interne procedure za identifikaciju, mjerenje i praćenje rizika kojima je u poslovanju izloženo.

Prihodi

Član 101

Prihode društva za osiguranje čine premije osiguranja i aktivnih poslova reosiguranja i drugi prihodi od poslova osiguranja, prihodi od investiranja i neposlovni i vanredni prihodi.

Razgraničenje troškova pribavljanja osiguranja

Član 102

Troškovi pribavljanja osiguranja mogu se razgraničiti u srazmjeri prenosne premije i ukupne premije.

Rashodi

Član 103

Rashodima društva za osiguranje smatraju se rashodi za štete i ugovorene sume osiguranja, rashodi za štete po osnovu aktivnih poslova reosiguranja, rashodi za premije po osnovu pasivnih poslova reosiguranja i drugi rashodi od poslova osiguranja, rashodi za obavljanje djelatnosti osiguranja i reosiguranja (troškovi za sprovođenje osiguranja i reosiguranja), kao i rashodi finansiranja i neposlovni i vanredni rashodi.

Rashodima za štete iz stava 1 ovog člana smatraju se i troškovi utvrđivanja i procjenjivanja šteta, troškovi ostvarivanja regresnih zahtjeva, sudski troškovi i takse u sporovima po obavezama iz osnova osiguranja, troškovi vještačenja i drugi troškovi u vezi sa isplatom šteta.

Rashodi društva za osiguranje mogu biti i:

- 1) rezervisanja za štete iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja;
- 2) izdvajanja iz premije osiguranja života za matematičku rezervu;
- 3) izdvajanja na ime učešća osiguranika za povećanje sume osiguranja i slična davanja kod osiguranja života, u skladu s uslovima osiguranja života;
- 4) izdvajanja za rezerve za izravnjanje rizika.

Utvrđivanje dobiti, odnosno gubitka, po vrstama osiguranja

Član 104

Društvo za osiguranje koje se bavi poslovima životnih osiguranja utvrđuje dobit i gubitak, posebno za sve vrste životnih osiguranja i posebno za poslove reosiguranja.

Društvo za osiguranje koje se bavi poslovima neživotnih osiguranja dužno je da utvrđuje dobit i gubitak, posebno za sve vrste neživotnih osiguranja i posebno za poslove reosiguranja.

Utvrđivanje rezultata poslovanja, raspoređivanje ostvarenog prihoda, pokriće gubitka i program mjera za pokriće gubitka utvrđuje se pravilima regulatornog organa.

Mjere regulatornog organa u cilju finansijskog oporavka društva za osiguranje

Član 105

Ako su ugrožena prava osiguranika usljed ugrožene sposobnosti društva da izvršava obaveze iz ugovora o osiguranju ili iz drugih razloga, regulatorni organ može društvu za osiguranje naložiti da donese finansijski plan za period od najmanje tri godine, sa predlogom mjera za održavanje ili saniranje finansijskog stanja društva.

Finansijski plan iz stava 1 ovog člana sadrži naročito:

- 1) procjenu troškova sprovođenja osiguranja;
- 2) detaljnu procjenu prihoda i rashoda iz neposrednih poslova osiguranja;
- 3) predlog bilansa stanja i bilansa uspjeha;
- 4) obračun margine solventnosti, kapitala i garantnog kapitala i obračun iz čl. 96, 98 i 98a ovog zakona;
- 5) procjenu potrebnih sredstava za pokriće svih obaveza iz osiguranja;
- 6) politiku reosiguranja.

Regulatorni organ može, na osnovu finansijskog plana iz stava 2 ovog člana, društvu za osiguranje naložiti obezbjeđenje kapitala u iznosu većem od iznosa utvrđenog ovim zakonom.

Pored mjera iz st. 1 i 3 ovog člana, regulatorni organ može zabraniti društvu slobodno raspolaganje imovinom.

2. Finansijski izvještaj i godišnji izvještaj o poslovanju

Obaveza sastavljanja finansijskog izvještaja i godišnjeg izvještaja o poslovanju

Član 106

Društvo za osiguranje je dužno da sastavlja finansijski izvještaj o poslovanju za finansijsku - kalendarsku godinu, u skladu sa zakonom.

Godišnji finansijski izvještaj iz stava 1 ovog člana, zajedno sa mišljenjem ovlašćenog aktuara i mišljenjem spoljnog revizora, obavezno razmatra i usvaja skupština društva za osiguranje.

Kontni okvir

Član 107

Društvo za osiguranje je dužno da vodi poslovne knjige po kontnom okviru koji propisuje regulatorni organ.

VIII. INTERNA REVIZIJA

Interna revizija

Član 108

Društvo za osiguranje dužno je da organizuje internu reviziju, koja je samostalna i nezavisna u obavljanju svojih poslova.

Internu reviziju društva za osiguranje obavlja posebni organizacioni dio društva utvrđen statutom.

Interna revizija društva za osiguranje za svoj rad neposredno odgovara odboru direktora društva.

Rad interne revizije

Član 109

Rad interne revizije društva za osiguranje uređuje se opštim aktom o radu interne revizije, koji donosi odbor direktora društva.

Zadaci interne revizije

Član 110

Interna revizija društva za osiguranje vrši procjenu:

- 1) adekvatnosti i efektivnosti sistema interne kontrole u društvu za osiguranje;
- 2) usklađenosti poslovanja društva za osiguranje sa zakonom, propisima i ustanovljenim politikama i praksama društva;
- 3) adekvatnosti i primjene propisanih politika i procedura kontrole rizika;
- 4) kvaliteta i pouzdanosti sistema elektronske obrade podataka;
- 5) tačnosti, pravovremenosti i pouzdanosti računovodstvenih, finansijskih i drugih izvještaja i evidencija.

Interna revizija društva za osiguranje obavlja internu reviziju poslovanja društva u skladu sa načelima struke i standardima revizije, kodeksom profesionalne etike revizora i pravilnikom o radu interne revizije.

Interni revizori

Član 111

Za obavljanje poslova interne revizije društvo za osiguranje mora imati zaposleno najmanje jedno lice koje ima zvanje ovlašćenog revizora.

Lica koja obavljaju poslove interne revizije ne mogu obavljati druge poslove u društvu za osiguranje, niti mogu biti članovi organa društva.

Interni revizor za svaku izvršenu internu reviziju sastavlja izvještaj.

Godišnji program rada interne revizije

Član 112

Godišnji program rada interne revizije društva za osiguranje usvaja odbor direktora društva.

Godišnji program rada interne revizije sadrži oblasti poslovanja u kojima će interna revizija izvršiti kontrolu poslovanja, kratak sadržaj planiranih kontrola poslovanja po pojedinim oblastima, način sprovođenja tih kontrola i način i rokove obavještanja o izvršenoj kontroli.

Pored obavljanja interne revizije utvrđene programom iz stava 1 ovog člana, interna revizija obaviće pojedinačnu reviziju na zahtjev ovlašćenih organa društva.

Izvještaji o internoj reviziji

Član 113

Interna revizija društva za osiguranje sastavlja tromjesečne i godišnje izvještaje o internoj reviziji.

Tromjesečni izvještaj o internoj reviziji sadrži naročito:

- 1) opis izvršenih kontrola poslovanja (predmet revizije);
- 2) ocjenu načina obrade dokumentacije i postupka zaključivanja ugovora o osiguranju i izdavanja polisa i likvidacije šteta;
- 3) nezakovitosti i druge nepravilnosti koje je utvrdila interna revizija u postupku revizije, sa objašnjenjima i posljedicama uočenih nepravilnosti i naznačenjem odgovornih lica;
- 4) predlog mjera za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i rokove za njihovo sprovođenje;
- 5) druge konstatacije, ocjene i predloge vezane za otklanjanje nepravilnosti koje je utvrdila interna revizija;
- 6) druge podatke i informacije koje traži regulatorni organ.

Godišnji izvještaj o internoj reviziji sadrži naročito:

- 1) izvještaj o realizaciji godišnjeg programa rada interne revizije;
- 2) rezime značajnih konstatacija o izvršenoj reviziji;
- 3) ocjenu preduzetih mjera za otklanjanje uočenih nepravilnosti.

Izvještaje iz stava 1 ovog člana interna revizija podnosi odboru direktora društva za osiguranje.

Godišnji izvještaj o internoj reviziji, sa mišljenjem odbora direktora društva za osiguranje razmatra se na skupštini akcionara na kojoj se razmatra i godišnji finansijski izvještaj društva.

Obavještanje odbora direktora društva za osiguranje

Član 114

Izuzetno od člana 113 ovog zakona, ako interna revizija utvrdi da se u društvu za osiguranje ne postupa u skladu sa pravilima o upravljanju rizikom i zbog toga društvu prijeti nelikvidnost ili insolventnost ili utvrdi da je ugrožena sigurnost poslovanja, odnosno da su ugroženi interesi osiguranika, dužna je da o tome odmah obavijesti odbor direktora društva za osiguranje.

IX. NADZOR DJELATNOSTI OSIGURANJA

Subjekti nadzora

Član 115

Regulatorni organ, u skladu sa ovim zakonom i Osnovnim principima za efikasnu superviziju društava za osiguranje, vrši nadzor poslovanja društava za osiguranje, filijala stranih društava za osiguranje, društava za posredovanje u osiguranju, društava za zastupanje, preduzetnika-zastupnika u osiguranju, agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju i pravnih lica iz člana 80 ovog zakona.

Regulatorni organ može da ostvari uvid u poslovne knjige pravnih lica koja su povezana sa društvom za osiguranje, kao i uvid u poslovne knjige svih učesnika u poslu koji je predmet nadzora, ako je to neophodno radi vršenja nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje.

Ako je za nadzor nad određenim pravnim licem iz stava 2 ovog člana nadležan drugi nadzorni organ, regulatorni organ će izvršiti nadzor nad poslovanjem tog lica u saradnji sa nadležnim nadzornim organom.

Registar podataka

Član 116

Regulatorni organ vodi registar podataka o društvima za osiguranje kojima je izdao dozvolu za obavljanje poslova osiguranja, sa podacima o osnivačima društva, kvalifikovanim imaočima, članovima odbora direktora i izvršnom direktoru društva, kao i mjerama koje se izriču u postupku vršenja nadzora nad radom društava.

Pored registra iz stava 1 ovog člana, regulatorni organ vodi registar društava za posredovanje u osiguranju, društava za zastupanje u osiguranju i zastupnika u osiguranju, kojima je izdao dozvolu za obavljanje poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju, registar ovlašćenih posrednika i ovlašćenih zastupnika, registar agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju, registar pravnih lica iz člana 80 ovog zakona i registar ovlašćenih aktuara.

U registre iz st. 1 i 2 ovog člana evidentiraju se i sve promjene podataka.

Sadržinu i način vođenja registra iz st.1 i 2 ovog člana bliže utvrđuje regulatorni organ.

Predmet nadzora

Član 117

Nadzor poslovanja društva za osiguranje obuhvata kontrolu:

- 1) usklađenosti obavljanja djelatnosti društva sa izdatom dozvolom;
- 2) usklađenosti opštih akata i akata poslovne politike sa zakonom i drugim propisima;
- 3) zakonitosti rada;
- 4) likvidnosti i solventnosti u obavljanju djelatnosti osiguranja;
- 5) načina utvrđivanja tehničkih rezervi;
- 6) izvršavanja preuzetih obaveza po osnovu ugovora o osiguranju;
- 7) deponovanja i ulaganja sredstava osiguranja u skladu sa zakonom;
- 8) sastavljanja knjigovodstvene i druge dokumentacije, vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izvještaja, u skladu sa zakonom, drugim propisima, opštim aktima i aktima poslovne politike;
- 9) sprovođenja mjera koje je naložio regulatorni organ;
- 10) funkcionisanja interne revizije;
- 11) ispunjenosti uslova utvrđenih ovim zakonom za osnivače društva, kvalifikovane imaoce, članove odbora direktora i izvršnog direktora;
- 12) kadrovske i tehničke osposobljenosti društva;
- 13) troškova provizije za posredovanje i zastupanje u osiguranju;
- 14) nenaplaćenih premija i drugih potraživanja društva;
- 15) sprovođenja politike saosiguranja i reosiguranja.

Način vršenja nadzora

Član 118

Nadzor nad poslovanjem društva za osiguranje vrši se:

- 1) prikupljanjem, praćenjem i analizom izvještaja, podataka i obavještenja koje je društvo za osiguranje po zakonu dužno da dostavlja regulatornom organu;
- 2) neposrednim uvidom u poslovanje društva za osiguranje;
- 3) praćenjem sprovođenja mjera naloženih u skladu sa ovim zakonom i podnošenjem prijave nadležnim organima u slučaju osnovane sumnje da utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti sadrže obilježja krivičnog djela, privrednog prestupa ili prekršaja.

Lica ovlaštena za nadzor

Član 119

Nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje vrše zaposleni u regulatornom organu, koje regulatorni organ pisano ovlasti za obavljanje tih poslova (u daljem tekstu: ovlašteno lice).

Ovlašteno lice može biti lice koje, pored opštih uslova propisanih zakonom, ispunjava i sljedeće uslove:

- 1) ima visoku stručnu spremu ekonomskog ili pravnog smjera;
- 2) ima radno iskustvo od najmanje dvije godine;
- 3) nije bezuslovno osuđeno na kaznu zatvora dužu od šest mjeseci;
- 4) protiv njega se ne vodi krivični postupak.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, za obavljanje pojedinih zadataka u postupku nadzora nad poslovanjem društava za osiguranje mogu biti angažovana i stručna lica koja nijesu zaposlena u regulatornom organu.

Ovlaštenja u postupku kontrole

Član 120

U vršenju neposrednog nadzora ovlašteno lice ima pravo da:

- 1) ostvari uvid u opšte akte, akte poslovne politike i poslovne knjige društva, kao i uvid u sve druge akte, dokumentaciju i podatke koji se odnose na poslovanje društva;
- 2) zahtjeva od članova odbora direktora, internog revizora, ovlaštenog aktuara i lica sa posebnim ovlaštenjima, da pruže informacije i objašnjenja u okviru svog djelokruga rada koja se odnose na poslovanje društva;
- 3) privremeno oduzme dokumentaciju koja ukazuje na postojanje radnji koje u sebi sadrže elemente krivičnog djela, privrednog prestupa ili prekršaja.

Obaveze društva za osiguranje

Član 121

Društvo za osiguranje je dužno da ovlaštenom licu, na njegov zahtjev:

- 1) omogući obavljanje nadzora u sjedištu društva i u drugim prostorijama u kojima društvo, odnosno drugo lice po njegovom ovlaštenju obavlja djelatnost i poslove nad kojima regulatorni organ vrši nadzor;
- 2) omogući kontrolu poslovne i druge dokumentacije, ažurnosti i ispravnosti poslovnih i drugih knjiga i drugih evidencija, ispravnosti i tačnosti sastavljanja finansijskih izvještaja i godišnjih izvještaja o poslovanju društva, kao i izvještaja i obavještenja koji su dostavljeni regulatornom organu;
- 3) stavi na uvid računovodstvenu i drugu dokumentaciju, poslovne knjige ili pojedine djelove poslovnih knjiga i drugih evidencija;
- 4) obezbijedi izvod podataka na mediju koji odredi ovlašteno lice, kao i da omogući potpuni uvid u sistem elektronske obrade računovodstvenih podataka.

Ovlašteno lice je dužno da nadzor vrši na način koji u što manjoj mjeri ometa redovno poslovanje društva.

Zapisnik

Član 122

O izvršenom nadzoru sačinjava se zapisnik u roku od 15 dana od dana izvršenog nadzora.

Na zapisnik iz stava 1 ovog člana društvo za osiguranje može, u roku od osam dana od dana prijema, podnijeti prigovor regulatornom organu.

Ukoliko podnosilac prigovora osnovano ne ospori navode iz zapisnika u kojem su konstatovane nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju ili povrede pravila upravljanja rizikom, regulatorni organ će društvu izreći mjere utvrđene ovim zakonom.

1. Izvještavanje regulatornog organa od strane društva za osiguranje

Redovno izvještavanje

Član 123

Društvo za osiguranje dostavlja regulatornom organu:

- 1) godišnji finansijski izvještaj i godišnji izvještaj o poslovanju, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara i izvještajem spoljnog revizora;
- 2) izvještaj o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja, s mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 3) statut, druge opšte akte, akte poslovne politike;
- 4) obavještenje o promjenama u strukturi kapitala društva;
- 5) obavještenje o promjeni ovlašćenog aktuara i revizora;
- 6) dokaze o izmjenama podataka koji se registruju u CRPS;
- 7) obavještenje o sazivanju skupštine i zapisnik sa sjednice skupštine;
- 8) druga obavještenja, izvještaje i podatke utvrđene zakonom i propisima donijetim na osnovu zakona.

Tromjesečno izvještavanje

Član 124

Društvo za osiguranje dužno je da tromjesečno izvještava regulatorni organ o:

- 1) strukturi kapitala;
- 2) saosiguranju i reosiguranju viškova rizika iznad maksimalnog samoprdržaja, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 3) visini i strukturi ostvarenih premija;
- 4) broju i visini prijavljenih i riješenih šteta i šteta u sporu, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 5) tehničkim rezervama, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 6) deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi, stanju i promjenama na ostaloj imovini;
- 7) likvidnosti društva, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 8) kapitalu i garantnom kapitalu, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 9) deponovanju i ulaganju kapitala;
- 10) margini solventnosti, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 11) nalazima interne revizije, sa ocjenom odbora direktora;
- 12) drugim propisanim podacima.

Izvještavanje na zahtjev regulatornog organa

Član 125

Društvo za osiguranje dužno je da, na zahtjev regulatornog organa, dostavlja i druge izvještaje, informacije i podatke koji su od značaja za vršenje nadzora.

Statistički podaci

Član 126

Društvo za osiguranje dostavlja regulatornom organu statističke i druge podatke po grupama i vrstama osiguranja, u rokovima i na način koji utvrdi regulatorni organ.

Obrađeni podaci iz stava 1 ovog člana koriste se za izradu tehničkih osnova i tarifa premija i za obavljanje aktuarskih poslova.

Sadržaj, rokovi i način izvještavanja

Član 127

Sadržaj, rokove i način dostavljanja izvještaja i drugih obavještenja i podataka iz ovog zakona bliže utvrđuje regulatorni organ.

Društvo za osiguranje dužno je da regulatornom organu dostavlja tačne i pouzdane podatke iz stava 1 ovog člana.

Saradnja sa drugim nadzornim i regulatornim organima

Član 128

Regulatorni organ saraduje sa drugim nadzornim i regulatornim organima, u cilju ostvarivanja efikasnije nadzorne i regulatorne funkcije, u cilju podsticanja usaglašenog razvoja mreže nadzora finansijskih institucija, u skladu sa zaključenim sporazumima.

Nadzorni ili regulatorni organ može informacije dobijene od regulatornog organa prenositi drugom regulatornom organu, samo uz prethodno odobrenje regulatornog organa.

Razmjenjivanje informacija u skladu sa zaključenim sporazumima iz stava 1 ovog člana, u procesu saradnje između regulatornog organa i drugih nadzornih i regulatornih organa ne smatra se odavanjem tajne.

2. Mjere nadzora

Vrste mjera nadzora

Član 129

U vršenju nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje regulatorni organ može:

- 1) pisano upozoriti društvo za osiguranje i zahtijevati da u određenom roku otkloni utvrđene nepravilnosti u poslovanju;
- 2) naložiti mjere za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti;
- 3) naložiti posebne mjere prema odgovornim licima u društvu;
- 4) naložiti prenos portfelja osiguranja na drugo društvo za osiguranje;
- 5) uvesti privremenu upravu nad društvom;
- 6) oduzeti dozvolu za obavljanje pojedinih ili svih poslova osiguranja.

Mjeru iz stava 1 tačka 1 ovog člana regulatorni organ izreći će društvu za osiguranje ako utvrđene nepravilnosti u poslovanju:

- ne utiču neposredno i u bitnoj mjeri na finansijsko poslovanje društva i na prava osiguranika, odnosno korisnika ugovora o osiguranju,
- bi mogle bitno uticati na finansijsko poslovanje društva i na prava osiguranika, odnosno korisnika ugovora o osiguranju.

Mjere iz stava 1 tač. 2 do 6 ovog člana izriču se rješenjem.

Rješenje kojim se izriču mjere iz stava 1 tač. 5 i 6 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Mjere za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti

Član 130

Regulatorni organ će društvu za osiguranje rješenjem naložiti da otkloni nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju, ako utvrdi da:

- 1) je društvo prestalo da ispunjava uslove za obavljanje poslova osiguranja;
- 2) društvo obavlja poslove koje po ovom zakonu ne može da obavlja;
- 3) društvo postupa suprotno pravilima o vođenju poslovnih knjiga i sačinjavanju poslovnih izvještaja, odnosno pravilima interne revizije, odnosno revizije finansijskih izvještaja;
- 4) društvo ne postupa u skladu sa obavezom izvještavanja i obavještavanja regulatornog organa;
- 5) član odbora direktora ili izvršni direktor društva ne ispunjava propisane uslove;
- 6) društvo postupa suprotno zakonu, drugim propisima i opštim aktima kojima je uređeno poslovanje društva za osiguranje;
- 7) društvo prema osiguranicima i drugim korisnicima osiguranja postupa protivno pravilima struke osiguranja, dobrim poslovnim običajima i poslovnoj etici;
- 8) društvo krši pravila o upravljanju rizikom iz člana 100 ovog zakona.

Ako utvrdi da društvo za osiguranje krši pravila o upravljanju rizikom iz stava 1 tačka 8 ovog člana, regulatorni organ će rješenjem o otklanjanju nezakonitosti i nepravilnosti naložiti društvu za osiguranje da obezbijedi:

- 1) saosiguranje i reosiguranje viškova rizika iznad samopridržaja;

- 2) plaćanje šteta, ugovorenih suma osiguranja i izvršenje drugih obaveza iz osnova osiguranja;
- 3) kapital u propisanoj visini;
- 4) propisane tehničke rezerve;
- 5) likvidnost društva;
- 6) deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi prema propisanoj visini i strukturi;
- 7) deponovanje i ulaganje sredstava kapitala prema propisanoj visini i strukturi;
- 8) usklađenost kapitala i margine solventnosti, odnosno garantnog kapitala i margine solventnosti;
- 9) izvršavanje obaveza u vezi sa upravljanjem rizikom utvrđenih ovim zakonom.

Pored mjera iz stava 2 ovog člana regulatorni organ može:

- 1) zabraniti zaključivanje novih ugovora o osiguranju u pojedinim ili svim vrstama osiguranja i proširenje već preuzetih obaveza;
- 2) naložiti raskid ugovora o osiguranju, ugovora o posredovanju, odnosno zastupanju u osiguranju, ako bi njihova primjena nanijela štetu društvu;
- 3) ograničiti visinu rizika koju može da preuzme u osiguranju;
- 4) zabraniti vršenje određenih isplata;
- 5) zabraniti zaključivanje poslova sa pojedinim akcionarima, članovima organa upravljanja društva, povezanim licima ili drugim pravnim licima;
- 6) naložiti imenovanje savjetnika za oblast poslovanja u kojoj su utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti;
- 7) naložiti promjenu organizacije rada;
- 8) naložiti naplatu potraživanja;
- 9) privremeno zabraniti, odnosno ograničiti raspolaganje imovinom;
- 10) naložiti ažuriranje poslovnih knjiga, popis imovine i obaveza, usaglašavanje potraživanja i obaveza, procjenjivanje bilansnih i vanbilansnih pozicija;
- 11) naložiti poboljšanje sistema elektronske obrade podataka;
- 12) naložiti poboljšanje organizacije i načina obavljanja interne revizije;
- 13) naložiti preduzimanje drugih radnji, u skladu sa zakonom.

Regulatorni organ će rješenjem o nalaganju mjera iz st. 1, 2 i 3 ovog člana odrediti i rok za otklanjanje utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti.

Društvo za osiguranje je dužno da, u roku iz stava 4 ovog člana, otkloni utvrđene nepravilnosti i regulatornom organu dostavi izvještaj o sprovođenju naloženih mjera.

Rješenje regulatornog organa iz st. 1, 2 i 3 ovog člana je konačno.

Izvještaj o sprovođenju mjere

Član 131

Društvo za osiguranje dužno je u roku utvrđenom rješenjem iz člana 130 stav 2 dostaviti regulatornom organu izvještaj o sprovođenju naloženih mjera, uz koji se prilažu isprave i drugi dokazi o tome da su utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene.

Ako iz izvještaja iz stava 1 ovog člana i priloženih dokaza proizilazi da su nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene, regulatorni organ donosi zaključak kojim utvrđuje da su nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene.

Prije donošenja zaključka iz stava 2 ovog člana regulatorni organ može izvršiti ponovni neposredni uvid u poslovanje društva za osiguranje, u obimu koji je neophodan za utvrđivanje da li su nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene.

Ako je izvještaj o sprovođenju mjera za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti nepotpun, regulatorni organ može naložiti društvu za osiguranje dopunu izvještaja i odrediti rok za njegovo dostavljanje.

Zaključak kojim se konstatuje da su nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene regulatorni organ je dužan da donese u roku od 30 dana od dana prijema izvještaja iz stava 1 ovog člana.

U slučaju da na osnovu izvještaja iz st. 1 i 4 ovog člana utvrdi da nezakonitosti i nepravilnosti nijesu otklonjene, regulatorni organ će preduzeti druge mjere, u skladu sa zakonom.

Mjere zbog nepostupanja u skladu sa pravilima o upravljanju rizikom

Član 132

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju, "Sl. list CG", br. 45/12)

Prenos portfelja osiguranja

Član 133

Kad regulatorni organ utvrdi nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju društva za osiguranje koje mogu da ugroze ili ugrožavaju sposobnost društva da ispuni obaveze nastale iz obavljanja poslova osiguranja, regulatorni organ može rješenjem naložiti društvu da svoj portfelj osiguranja prenese na drugo društvo za osiguranje.

Rješenje iz stava 1 ovog člana je konačno.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se voditi upravni spor.

Prenos portfelja osiguranja izvršiće se shodno odredbama čl. 148 do 152 ovog zakona.

Uvođenje privremene uprave

Član 134

Regulatorni organ može uvesti privremenu upravu nad društvom za osiguranje, ako:

- 1) društvo nije izvršilo svoje obaveze iz ugovora o osiguranju ili neće biti u mogućnosti da izvrši obaveze o njihovoj dospelosti;
- 2) sredstva društva nijesu dovoljna da pruže ugovorenu zaštitu osiguranicima ili povjericima društva;
- 3) dio imovine koji se vodi u poslovnim knjigama ili evidenciji društva ili koji je predmet njegovog upravljanja nije na propisan način procijenjen i prikazan;
- 4) je kapital na nivou ili se nivo smanjuje na način koji može prouzrokovati štetne posljedice po osiguranike ili povjerioce društva;
- 5) je društvo nepravilno ili nezakonito utvrdilo ili iskazalo rezultat svog poslovanja;
- 6) društvo ne postupa saglasno izrečenim mjerama regulatornog organa.

Privremena uprava nad društvom za osiguranje ne može trajati duže od jedne godine.

Imenovanje privremenog upravnika

Član 135

Rješenjem o uvođenju privremene uprave imenuje se privremeni upravnik društva za osiguranje.

Rješenjem iz stava 1 ovog člana mogu se imenovati dva ili više privremenih upravnika koji čine privremenu upravu društva za osiguranje.

Rješenje iz stava 1 ovog člana je konačno.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se voditi upravni spor.

Kvalifikacije privremenog upravnika

Član 136

Za privremenog upravnika može biti imenovano lice sa visokom stručnom spremom koje ima najmanje tri godine radnog iskustva iz oblasti osiguranja.

Radni status privremenog upravnika

Član 137

Privremenom upravniku, za vrijeme trajanja privremene uprave, miruju sva prava i obaveze iz radnog odnosa kod subjekta kod kojeg je zaposlen.

Visinu zarade, odnosno naknade privremenom upravniku utvrđuje regulatorni organ.

Ovlašćenja i dužnosti privremenog upravnika

Član 138

Danom stupanja na dužnost privremenog upravnika sva ovlašćenja skupštine, odbora direktora i izvršnog direktora društva za osiguranje, osim ovlašćenja za donošenje odluke o prestanku rada društva, prenose se na privremenog upravnika.

Privremeni upravnik je dužan da zaštiti imovinu i dokumentaciju društva za osiguranje.

Privremeni upravnik je dužan da preduzme mjere neophodne za povratak stabilnosti i likvidnosti društva za osiguranje.

Izveštaji privremenog upravnika

Član 139

Privremeni upravnik je dužan da najmanje tromjesečno dostavlja regulatornom organu izvještaj o finansijskom stanju i uslovima poslovanja društva za osiguranje.

Privremeni upravnik je dužan da u roku od devet mjeseci od imenovanja, dostavi regulatornom organu izvještaj sa ocjenom ekonomske stabilnosti društva za osiguranje i mogućnostima za njegovo dalje poslovanje, koji sadrži naročito:

- 1) ocjenu sposobnosti i spremnosti akcionara društva za osiguranje da novim ulozima poboljšaju finansijsko stanje društva;
- 2) mogućnosti za smanjenje gubitka društva;
- 3) neiskazane obaveze koje mogu uticati na finansijsku poziciju društva;
- 4) ocjenu mogućih mjera za otklanjanje nelikvidnosti društva, sa procjenom troškova sprovođenja tih mjera;
- 5) ocjenu uslova za otvaranje postupka likvidacije, odnosno stečaja društva.

Povećanje akcijskog kapitala radi obezbjeđenja ekonomske stabilnosti društva za osiguranje

Član 140

Ako regulatorni organ, na osnovu izvještaja privremenog upravnika, ocijeni da je radi obezbjeđenja usklađenosti kapitala i margine solventnosti društva za osiguranje, odnosno radi otklanjanja uzroka nelikvidnosti društva neophodno povećati akcijski kapital društva novim novčanim ulozima, može da naloži privremenom upravniku društva da sazove skupštinu akcionara društva i predloži donošenje odluke o povećanju akcijskog kapitala.

Privremeni upravnik je dužan da obavještenje o sazivanju skupštine akcionara društva radi odlučivanja o povećanju akcijskog kapitala iz stava 1 ovog člana objavi najkasnije u roku od osam dana od dana prijema naloga regulatornog organa.

Privremeni upravnik dužan je da u obavještenju o sazivanju skupštine akcionara upozori akcionare o posljedicama nedonošenja odluke o dokapitalizaciji, odnosno neuspješnosti emisije akcija.

Ocjena rezultata privremene uprave

Član 141

Regulatorni organ najmanje jednom u tri mjeseca ocjenjuje rezultate privremene uprave.

Regulatorni organ donosi konačnu ocjenu rezultata privremene uprave, najkasnije u roku od tri mjeseca od prijema izvještaja iz člana 139 stav 2 ovog zakona.

Ako regulatorni organ ocijeni da se za vrijeme privremene uprave poboljšalo ekonomsko stanje društva za osiguranje obezbjeđenjem usklađenosti kapitala i margine solventnosti i redovnim ispunjavanjem dospjelih obaveza, donijeće rješenje o ukidanju privremene uprave i razrješenju privremenog upravnika.

Rješenjem iz stava 3 ovog člana regulatorni organ nalaže privremenom upravniku sazivanje skupštine akcionara na kojoj će društvo za osiguranje biti vraćeno pod kontrolu akcionara.

Ako regulatorni organ ocijeni da se za vrijeme privremene uprave nije poboljšalo ekonomsko stanje društva za osiguranje, jer nije obezbijedena usklađenost kapitala i margine solventnosti, odnosno društvo nije sposobno da redovno ispunjava dospjele obaveze, donijeće rješenje o ispunjenosti uslova za podnošenje predloga za pokretanje postupka stečaja, odnosno likvidacije društva za osiguranje.

Prestanak privremene uprave

Član 142

Privremena uprava nad društvom za osiguranje prestaje danom:

- 1) dostavljanja društvu rješenja regulatornog organa o ukidanju privremene uprave;
- 2) donošenja rješenja o pokretanju postupka stečaja, odnosno likvidacije.

Registracija privremene uprave

Član 143

Rješenje o uvođenju privremene uprave i rješenje o prestanku privremene uprave dostavljaju se CRPS-u.

3. Oduzimanje dozvole

Uslovi pod kojima se može oduzeti dozvola

Član 144

Regulatorni organ može rješenjem oduzeti društvu za osiguranje dozvolu za obavljanje pojedinih ili svih poslova osiguranja u slučajevima, ako:

- 1) su utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju društva, a dalje obavljanje djelatnosti osiguranja bi ugrozilo interese osiguranika i drugih korisnika osiguranja;
- 2) društvo zaključi ugovor o posredovanju i zastupanju u osiguranju sa društvom za posredovanje, odnosno zastupnikom u osiguranju koji ne posjeduje potrebnu dozvolu regulatornog organa;
- 3) društvo ne obavlja djelatnost u skladu sa pravilima struke osiguranja, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom;
- 4) društvo obavlja djelatnost na način kojim se povrjeđuju prava osiguranika, korisnika osiguranja, odnosno trećih oštećenih lica, odnosno ako društvo ne isplaćuje štete ili ne izvršava druge obaveze;
- 5) je društvo dalo netačne podatke ili podatke o svom poslovanju, koji mogu dovesti u zabludu osiguranike, korisnike osiguranja, odnosno treća oštećena lica;
- 6) društvo ne održava kapital u propisanoj visini;
- 7) je društvo usvojilo finansijski izvještaj i godišnji izvještaj o poslovanju, odnosno donijelo akt poslovne politike, a da prethodno nije razmotrilo mišljenje ovlašćenog aktuara;
- 8) društvo nije omogućilo vršenje nadzora;
- 9) društvo nije omogućilo ovlašćenom revizoru da izvrši reviziju na propisani način;
- 10) društvo nije obezbijedilo obavljanje aktuarskih poslova na propisani način;
- 11) društvo nije dostavilo izvještaje, dokumenta i druge podatke na način i u rokovima utvrđenim u skladu sa ovim zakonom;
- 12) ako portfelj osiguranja prenese na drugo društvo za osiguranje, bez saglasnosti regulatornog organa;
- 13) ako društvo, u ostavljenom roku, nije sprovelo mjere koje mu je naložio regulatorni organ, odnosno nije otklonilo razlog za preduzimanje te mjere;
- 14) u drugim slučajevima kad društvo ne postupi u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima i mjerama regulatornog organa.

Rješenje iz stava 1 ovog člana je konačno.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se voditi upravni spor.

Oduzimanje dozvole iz stava 1 ovog člana ne oslobađa društvo za osiguranje obaveza po osnovu zaključenih ugovora o osiguranju.

Oduzimanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja

Član 145

Regulatorni organ će rješenjem oduzeti društvu za osiguranje dozvolu za obavljanje poslova osiguranja, ako:

- 1) je dozvola dobijena na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- 2) društvo prestane da obavlja poslove osiguranja duže od šest mjeseci;

- 3) društvo prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je dobilo dozvolu za obavljanje poslova osiguranja;
- 4) društvo obavlja poslove osiguranja za koje nema dozvolu regulatornog organa;
- 5) društvo nije u ostavljenom roku postupilo prema mjerama iz člana 130 ovog zakona;
- 6) društvo nije uplatilo doprinos u garantni fond, ne izvršava obaveze po osnovu međunarodne karte osiguranja autoodgovornosti ili ne ispunjava druge zakonom i međunarodnim ugovorima utvrđene obaveze.

Rješenje iz stava 1 ovog člana je konačno.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se voditi upravni spor.

Oduzimanje dozvole iz stava 1 ovog člana ne oslobađa društvo za osiguranje obaveza po osnovu zaključenih ugovora o osiguranju.

Uslovno oduzimanje dozvole

Član 145a

Regulatorni organ može rješenjem o oduzimanju dozvole odrediti da se dozvola neće oduzeti ako društvo za osiguranje, u roku koji ne može biti kraći od šest mjeseci ni duži od godinu dana, ne izvrši novi prekršaj koji može biti razlog za oduzimanje dozvole.

Rješenjem iz stava 1 ovog člana regulatorni organ može odrediti da će oduzimanje dozvole biti izvršeno i ako društvo za osiguranje u određenom roku ne otkloni nepravilnosti zbog kojih je izrečena mjera uslovnog oduzimanja dozvole, odnosno ne sprovede dodatne naložene mjere u okviru roka iz stava 1 ovog člana.

Regulatorni organ će oduzeti dozvolu ako društvo za osiguranje u roku iz stava 1 ovog člana počini nove nezakonitosti i nepravilnosti koje mogu biti razlog za oduzimanje dozvole.

Posebne mjere prema odgovornim licima

Član 146

Ako regulatorni organ u postupku vršenja nadzora utvrdi da član odbora direktora, izvršni direktor ili drugo lice sa posebnim ovlašćenjima nije postupilo u skladu sa zakonom, opštim aktima društva ili naloženim mjerama ili ponavlja kršenje obaveze izvještavanja i obavještavanja regulatornog organa, rješenjem može naložiti:

- 1) razrješenje člana odbora direktora, odnosno izvršnog direktora društva ili lica sa posebnim ovlašćenjima;
- 2) privremenu zabranu obavljanja poslova u djelatnosti osiguranja odboru direktora, odnosno izvršnom direktoru društva ili lica sa posebnim ovlašćenjima.

Ako se protiv člana odbora direktora, izvršnog direktora ili drugog lica sa posebnim ovlašćenjima vodi krivični postupak za radnje iz stava 1 ovog člana, regulatorni organ može predložiti suspenziju tog lica do okončanja krivičnog postupka.

Lice kojem je prestao radni odnos iz razloga utvrđenih stavom 1 ovog člana, ne može biti zaposleno, niti na bilo koji način učestvovati u djelatnostima lica povezanih sa društvom za osiguranje za period od pet godina od dana izricanja te mjere.

Shodna primjena

Član 147

Na nadzor nad poslovanjem društava za posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju, preduzetnika-zastupnika u osiguranju i agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o nadzoru djelatnosti osiguranja.

X. PRENOS PORTFELJA OSIGURANJA

Zahtjev za dobijanje saglasnosti za prenos portfelja osiguranja

Član 148

Društvo za osiguranje može, po dobijanju saglasnosti regulatornog organa, prenijeti cio ili dio portfelja osiguranja jednom ili više drugih društava za osiguranje koja imaju dozvolu za obavljanje poslova osiguranja koji se prenose, uz njihovu saglasnost.

Uz zahtjev za dobijanje saglasnosti za prenos portfelja osiguranja podnosi se:

- 1) ugovor o prenosu portfelja osiguranja u kojem mora biti utvrđena vrsta i visina sredstava tehničkih rezervi koje se zajedno sa portfeljom ustupaju društvu za osiguranje koje preuzima portfelj, kao i rok do kada se mora izvršiti prenos portfelja;
- 2) spisak ugovora o osiguranju po pojedinim vrstama osiguranja koji su predmet prenosa, sa opštim uslovima za ta osiguranja;
- 3) obrazloženje razloga za prenos portfelja osiguranja i izjašnjenje o očekivanim efektima prenosa portfelja osiguranja;
- 4) izmjenu poslovnog plana društva koje preuzima portfelj osiguranja, koji je neophodan zbog preuzimanja portfelja osiguranja;
- 5) izvještaj o finansijskom poslovanju društva koje prenosi portfelj osiguranja i društva koje preuzima portfelj osiguranja, sa mišljenjem ovlašćenog aktuara;
- 6) mišljenje ovlašćenog aktuara na prenos portfelja osiguranja.

Za prenos portfelja osiguranja nije potrebna saglasnost osiguranika.

Odlučivanje o zahtjevu za dobijanje saglasnosti za prenos portfelja osiguranja

Član 149

O zahtjevu iz člana 148 stav 2 ovog zakona regulatorni organ odlučuje rješenjem u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.

Rješenje iz stava 1 ovog člana je konačno i objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se voditi upravni spor.

Prenos portfelja osiguranja može se izvršiti najranije danom dostavljanja rješenja kojim se daje saglasnost za prenos portfelja osiguranja.

Rješenjem o izdavanju saglasnosti za prenos portfelja osiguranja regulatorni organ istovremeno odlučuje i o promjeni dozvole za obavljanje poslova osiguranja društvu za osiguranje koje prenosi portfelj osiguranja.

Obaveze društva u postupku prenosa portfelja osiguranja

Član 150

Društvo za osiguranje koje je prenijelo portfelj osiguranja dužno je da, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja kojim se daje saglasnost za prenos portfelja osiguranja, obavijesti ugovarače osiguranja čiji su ugovori o osiguranju obuhvaćeni prenosom portfelja osiguranja o nazivu i sjedištu društva za osiguranje koje je preuzelo portfelj osiguranja i danu do kojeg se mora završiti prenos portfelja osiguranja, neposredno pisanim putem ili putem sredstava javnog informisanja.

Osiguranik ima pravo da raskine ugovor o osiguranju, obavještavajući o tome pisanim putem društvo za osiguranje koje je preuzelo portfelj osiguranja, u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja iz stava 1 ovog člana.

Osiguranici neživotnog osiguranja, u slučaju iz stava 2 ovog člana, imaju pravo na onaj dio premije koji odgovara ostatku trajanja osiguranja, a osiguranici životnog osiguranja imaju pravo na iznos matematičke rezerve obračunate na dan prenosa portfelja osiguranja, ako su fondovi osiguranja života dovoljni za pokriće tog iznosa ili na iznos smanjen proporcionalno umanjenju fondova osiguranja života.

Odbijanje zahtjeva za izdavanje saglasnosti za prenos osiguranja

Član 151

Regulatorni organ može da odbije zahtjev za izdavanje saglasnosti za prenos portfelja osiguranja, ako ocijeni da bi tim prenosom bila ugrožena sposobnost društva za osiguranje koje preuzima portfelj osiguranja da ispuni obaveze iz ugovora o osiguranju koji su predmet prenosa portfelja osiguranja ili ako bi prenosom portfelja osiguranja bila ugrožena likvidnost i solventnost društva koje prenosi portfelj osiguranja.

Pravne posljedice prenosa portfelja osiguranja

Član 152

Danom prenosa portfelja osiguranja, društvo za osiguranje koje je preuzelo portfelj osiguranja postaje strana u ugovorima o osiguranju koji su mu prenosom portfelja osiguranja ustupljeni i preuzima sva prava i obaveze iz tih ugovora, a društvo koje prenosi portfelj osiguranja oslobađa se obaveza prema osiguranicima.

Prenos portfelja osiguranja za koji nije dobijena saglasnost regulatornog organa nema pravno dejstvo.

XI. AKTUARSTVO I REVIZIJA

1. Aktuarstvo

Član 153

Obavljanje aktuarskih poslova u društvu za osiguranje je obavezno.

Aktuarske poslove može obavljati samo ovlašćeni aktuar.

Ovlašćeni aktuar je lice koje ima ovlašćenje regulatornog organa za obavljanje aktuarskih poslova.

Društvo za osiguranje ne smije za ovlašćenog aktuara imenovati lice koje podliježe ograničenjima iz člana 48 stav 3 ovog zakona.

Ovlašćenje iz stava 3 ovog člana može da dobije lice koje ispunjava sljedeće uslove:

- 1) posjeduje znanje jezika u službenoj upotrebi u Crnoj Gori;
- 2) ima položen stručni ispit za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara;
- 3) nije pravosnažno osuđeno na bezuslovnu kaznu zatvora dužu od tri mjeseca;
- 4) nije mu bilo oduzeto ovlašćenje za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara.

Uslove za polaganje, način polaganja i program stručnog ispita iz stava 5 tačka 2 ovog člana propisuje regulatorni organ.

Lice imenovano za aktuara društva dužno je da bude osigurano od odgovornosti za štetu koju može prouzrokovati društvu obavljanjem aktuarskih poslova.

Društvo za osiguranje je dužno da imenuje ovlašćenog aktuara u roku od 60 dana od dana upisa u CRPS kao i da o promjeni ovlašćenog aktuara obavijesti regulatorni organ u roku od osam dana od dana imenovanja novog aktuara.

Poslovi ovlašćenog aktuara

Član 154

Ovlašćeni aktuar:

1) daje mišljenje o:

- načinu izračunavanja tarifa premija,
- tome da li su tehničke rezerve obrazovane u skladu sa ovim zakonom,
- aktima poslovne politike u postupku njihovog donošenja, odnosno u postupku izmjena i dopuna i primjeni akata poslovne politike,
- finansijskim izvještajima i godišnjem izvještaju o poslovanju društva u skladu sa pravilima aktuarske struke,
- izvještaju o sprovođenju politike saosiguranja i reosiguranja,
- tome da li je matematička rezerva izračunata u skladu sa zakonom,
- prenosu portfelja osiguranja;

2) izračunava margine solventnosti društva;

3) obavlja i druge aktuarske poslove u skladu sa zakonom.

Nadležni organi društva za osiguranje su dužni da u postupku donošenja, odnosno utvrđivanja akata iz stava 1 ovog člana razmotre mišljenje ovlašćenog aktuara.

Mišljenje ovlašćenog aktuara dostavlja se i internoj reviziji i odboru direktora društva.

Nezavisnost i samostalnost ovlaštenog aktuara

Član 155

Ovlašćeni aktuar nezavisan je i samostalan u vršenju poslova i odgovara za dato mišljenje.

Ovlašćeni aktuar dužan je da obavlja svoju djelatnost u skladu sa zakonom i pravilima aktuarske struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

Regulatorni organ može propisati elemente koje treba da sadrži mišljenje ovlaštenog aktuara.

Mjere za otklanjanje nepravilnosti

Član 156

Kad ovlašćeni aktuar uoči nepravilnosti u poslovanju društva za osiguranje dužan je da odboru direktora društva predloži mjere za otklanjanje uočenih nepravilnosti.

Obaveze društva za osiguranje

Član 157

Društvo za osiguranje dužno je da obezbijedi ovlaštenom aktuaru stalni i nesmetani pristup podacima o poslovanju koji su mu neophodni i koje ovlašćeni aktuar zatraži u vezi sa obavljanjem aktuarskih poslova iz člana 154 ovog zakona.

Konflikt interesa

Član 158

Za ovlaštenog aktura ne može biti imenovano lice koje u društvu za osiguranje obavlja funkciju člana odbora direktora, internog revizora društva ili obavlja poslove sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima.

Nadzor nad radom ovlašćenih aktuara

Član 159

Nadzor nad radom ovlašćenih aktuara vrši regulatorni organ.

Ukoliko se ovlašćeni aktuar, prilikom vršenja poslova iz svoje nadležnosti, ne pridržava obaveza propisanih ovim zakonom, regulatorni organ mu može izreći sljedeće mjere:

- 1) mjeru upozorenja;
- 1a) zabranu obavljanja aktuarskih poslova u društvu za osiguranje na period do dvije godine;
- 2) oduzimanje ovlaštenja.

Mjera upozorenja

Član 160

Regulatorni organ može ovlaštenom aktuaru da izrekne mjeru upozorenja, ako ovlašćeni aktuar prekrši pravila iz člana 155 stav 2 ovog zakona.

Mjera upozorenja iz stava 1 ovog člana može sadržati i način i rok za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u radu ovlaštenog aktuara.

Zabrana obavljanja djelatnosti

Član 160a

Regulatorni organ će ovlaštenom aktuaru rješenjem izreći mjeru zabrane obavljanja djelatnosti iz člana 159 stav 2 tačka 1a ovog zakona, ako ovlašćeni aktuar:

- ne postupi po mjeri upozorenja, odnosno
- pored izrečene mjere upozorenja ponovo prekrši obavezu iz člana 155 stav 2 ovog zakona.

Oduzimanje ovlaštenja

Član 161

Regulatorni organ će rješenjem oduzeti ovlaštenje za obavljanje poslova ovlaštenog aktuaru:

- 1) ako je ovlaštenje dobijeno na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- 2) ako je ovlašćeni aktuar bezuslovno osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje aktuarskih poslova;
- 3) ako ovlašćeni aktuar i nakon isteka mjere zabrane obavljanja djelatnosti ponovi prekršaj iz člana 155 stav 2 ovog zakona.

Rješenje iz stava 1 ovog člana je konačno.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se voditi upravni spor.

Prestanak važenja saglasnosti i imenovanje novog ovlaštenog aktuaru

Član 162

Ako ovlaštenom aktuaru regulatorni organ izreče mjeru iz čl. 160a i 161 ovog zakona, odnosno ako nastupe okolnosti iz člana 158 ovog zakona, društvo za osiguranje dužno je da, u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja o izricanju mjere, odnosno od dana nastupanja okolnosti, imenuje novog ovlaštenog aktuaru.

Ako društvo za osiguranje ne imenuje novog aktuaru u roku iz stava 1 ovog člana, regulatorni organ će rješenjem naložiti društvu da imenovanje novog ovlaštenog aktuaru izvrši u određenom roku.

Obavještanje regulatornog organa o odbijanju mišljenja ovlaštenog aktuaru

Član 163

Kad nadležni organ društva za osiguranje ne prihvati mišljenje ovlaštenog aktuaru, društvo za osiguranje dužno je da u roku od 15 dana od dana nastanka te okolnosti obavijesti regulatorni organ i da navede razloge zbog kojih taj organ nije prihvatio mišljenje ovlaštenog aktuaru.

U slučaju iz stava 1 ovog člana regulatorni organ može donijeti rješenje kojim će naložiti preduzimanje odgovarajućih mjera.

Preispitivanje mišljenja ovlaštenog aktuaru

Član 164

Ako ovlašćeni revizor utvrdi da finansijski izvještaj društva za osiguranje ne prikazuje istinito i objektivno stanje imovine, kao i rezultate poslovanja, taj izvještaj društvo dostavlja u roku od pet dana ovlaštenom aktuaru koji je sačinio mišljenje na finansijski izvještaj tog društva.

Ovlašćeni aktuar je dužan da preispita svoje mišljenje u roku od osam dana od dana dostavljanja izvještaja iz stava 1 ovog člana i da o tome obavijesti organ društva za osiguranje koji je nadležan za usvajanje finansijskog izvještaja.

Preispitivanje izvještaja ovlaštenog revizora

Član 165

Ako se ovlašćeni aktuar ne složi sa izvještajem o obavljenoj reviziji, društvo za osiguranje je dužno da o mišljenju ovlaštenog aktuaru u roku od tri dana obavijesti regulatorni organ.

Stav regulatornog organa

Član 166

Regulatorni organ razmatra mišljenje ovlaštenog aktuaru i izvještaj o obavljenoj reviziji i o svom stavu obavještava društvo za osiguranje.

Ukoliko se konstatuju nepravilnosti, regulatorni organ donosi rješenje kojim nalaže društvu za osiguranje mjere za otklanjanje uočenih nepravilnosti, a društvo je dužno da postupi po rješenju i da o tome pisano obavijesti regulatorni organ u roku od 30 dana od dana donošenja rješenja.

Provjera mišljenja ovlaštenog aktuara

Član 167

Regulatorni organ može u toku vršenja nadzora da obezbijedi provjeru mišljenja ovlaštenog aktuara od strane ovlaštenog aktuara koga on odredi, ako postoje razlozi za sumnju u ispravnost mišljenja ovlaštenog aktuara.

Troškove postupka iz stava 1 ovog člana snosi društvo za osiguranje, osim ako mišljenje ovlaštenog aktuara koga odredi regulatorni organ potvrdi ispravnost mišljenja ovlaštenog aktuara koga je odredilo društvo, u kom slučaju troškove snosi regulatorni organ.

2. Revizija

Spoljni revizor

Član 168

Revizija finansijskih izvještaja društva za osiguranje vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija finansijskih izvještaja, ako ovim zakonom za pojedina pitanja nije drukčije uređeno.

Reviziju finansijskih izvještaja društva za osiguranje vrši spoljni revizor kojeg bira skupština akcionara društva za osiguranje, uz prethodno odobrenje regulatornog organa.

Spoljni revizor ne može obavljati poslove revizije u društvu za osiguranje sa kojim je povezan, ni pružati poreske ili konsultantske usluge tom društvu.

Povezanost iz stava 3 ovog člana postoji i kada je revizor u prethodnoj godini više od polovine svojih ukupnih prihoda ostvario po osnovu revizije finansijskih izvještaja tog društva za osiguranje.

Društvo za osiguranje može birati istog spoljnog revizora najviše četiri godine uzastopno.

Ako društvo za osiguranje prekrši obaveze iz st. 3 i 5 ovog člana, regulatorni organ će naložiti novu reviziju od strane drugog revizora.

Izvještaj revizora

Član 169

Revizor je dužan da u izvještaju da mišljenje o usklađenosti finansijskih izvještaja društva za osiguranje sa propisima i standardima struke osiguranja.

Revizor je dužan da, bez odlaganja, obavijesti regulatorni organ o utvrđenim radnjama ili nepravilnostima u poslovanju društva koje predstavljaju:

- 1) teži prekršaj zakona, propisa ili odredbi na osnovu kojih je izdata dozvola za rad društvu za osiguranje;
- 2) težu prevaru ili pronevjeru;
- 3) materijalno značajnu promjenu finansijskog rezultata u finansijskom izvještaju u odnosu na finansijski rezultat iskazan u nerevidiranim finansijskim izvještajima;
- 4) teži prekršaj internih akata društva za osiguranje.

Revizor je dužan da obavijesti regulatorni organ i o drugim činjenicama i okolnostima koje mogu ugroziti poslovanje društva za osiguranje.

Dostavljanje informacija regulatornom organu, u smislu ovog zakona, ne smatra se kršenjem zakona, odnosno ugovornih odredaba između revizorskog društva i društva za osiguranje kojima se uređuje tajnost podataka.

Bliži sadržaj izvještaja spoljnog revizora propisuje regulatorni organ.

Provjera izvještaja spoljnog revizora

Član 170

Regulatorni organ može u toku vršenja nadzora da obezbijedi provjeru izvještaja spoljnog revizora od strane revizora koga odredi, ako postoje razlozi za sumnju u ispravnost mišljenja spoljnog revizora.

Troškove postupka iz stava 1 ovog člana snosi spoljni revizor, osim ako mišljenje revizora koga odredi regulatorni organ ne potvrdi razloge zbog kojih je regulatorni organ ispitivao ispravnost mišljenja spoljnog revizora, u kom slučaju troškove snosi regulatorni organ.

Obavješćavanje organa nadležnog za nadzor nad radom revizora

Član 171

O utvrđenim propustima i nepravilnostima u izvještaju o obavljenoj reviziji i radu spoljnog revizora prilikom obavljanja revizije u društvu za osiguranje, regulatorni organ obavješćava organ nadležan za nadzor nad radom revizora.

Objavljivanje rezimea revidiranog finansijskog izvještaja

Član 172

Rezime revidiranog finansijskog izvještaja objavljuje se u najmanje jednom štampanom mediju koji se distribuira na čitavoj teritoriji Crne Gore, u roku od 30 dana od dana usvajanja.

Regulatorni organ može bliže urediti sadržaj rezimea iz stava 1 ovog člana.

XII. SAGLASNOSTI, OVLAŠĆENJA I NAKNADE

Rok za odlučivanje

Član 173

Regulatorni organ je dužan da, u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva za davanje saglasnosti i ovlašćenja iz ovog zakona, odluči o zahtjevu.

Način odlučivanja

Član 174

Regulatorni organ o zahtjevima iz člana 173 ovog zakona odlučuje rješenjem.

Rješenje iz stava 1 ovog člana je konačno.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se voditi upravni spor.

Naknade

Član 175

Za izdavanje dozvola, odobrenja, saglasnosti i ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom plaćaju se naknade.

Društva iz člana 4 st. 1 i 2 ovog zakona plaćaju godišnju naknadu u visini do 1% bruto premije osiguranja.

Društvo za osiguranje kome je izrečena mjera nadzora u skladu sa ovim zakonom plaća posebnu naknadu.

Naknade iz st. 1, 2 i 3 ovog člana prihod su regulatornog organa.

Iznos posebne naknade iz stava 3 ovog člana utvrđuje se rješenjem o izricanju mjera nadzora, s tim da taj iznos ne može biti veći od 0,5% iznosa kapitala društva za osiguranje kome je izrečena mjera.

Visinu, način obračuna i plaćanja naknade iz st. 1, 2 i 3 ovog člana utvrđuje regulatorni organ uz saglasnost Vlade.

XIII. STATUS I NADLEŽNOST REGULATORNOG ORGANA

Status

Član 176

Poslove regulatornog organa utvrđene ovim zakonom vrši Agencija za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: Agencija) sa svojstvom pravnog lica.

Agencija je u vršenju poslova iz svog djelokruga samostalna.

Poslove iz stava 1 ovog člana Agencija vrši radi zaštite interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja, radi obezbjeđenja stabilnosti i razvoja djelatnosti zasnovanog na zdravoj konkurenciji i jednakim uslovima poslovanja.

Osnivač Agencije je Crna Gora.

Prava osnivača u ime Crne Gore vrši Savjet Agencije u skladu sa zakonom.

Nadležnost

Član 177

U okviru svojih nadležnosti Agencija:

- 1) izdaje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, reosiguranja i saosiguranja, posredovanja i zastupanja i drugih poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja;
- 2) daje saglasnost na akte i radnje utvrđene ovim zakonom;
- 3) vrši nadzor nad obavljanjem djelatnosti osiguranja;
- 4) donosi akte utvrđene ovim zakonom;
- 5) vodi registre u skladu sa ovim zakonom;
- 6) razmatra prigovore i žalbe osiguranika i drugih korisnika osiguranja;
- 7) saraduje sa drugim nadzornim organima u zemlji i inostranstvu;
- 8) daje inicijative za uređivanje pitanja iz oblasti osiguranja;
- 9) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.

Statut Agencije

Član 178

Agencija ima statut.

Statut Agencije naročito sadrži:

- 1) sjedište i djelatnost Agencije;
- 2) unutrašnju organizaciju Agencije;
- 3) način rada, odlučivanja i nadležnosti organa Agencije;
- 4) bliži postupak odlučivanja, a naročito u vezi sa predstavkama fizičkih i pravnih lica na rad društava za osiguranje, zastupnika u osiguranju, posrednika, filijala stranih društava i agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju;
- 5) način objavljivanja godišnjeg finansijskog iskaza.

Saglasnost na statut Agencije daje Skupština Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština).

Organi Agencije

Član 179

Organi Agencije su Savjet Agencije i direktor.

Sastav i izbor Savjeta Agencije

Član 180

Savjet Agencije ima predsjednika i dva člana.

Predsjednika i članove Savjeta Agencije imenuje i razrješava Skupština.

Predsjednik i jedan član Savjeta Agencije imenuju se na predlog radnog tijela Skupštine nadležnog za izbor i imenovanja, a jedan član na predlog Vlade.

Predsjednik i članovi Savjeta Agencije imenuju se na period od pet godina i mogu biti ponovo imenovani.

Predsjednik i članovi Savjeta Agencije za svoj rad odgovaraju Skupštini.

Predsjednik Savjeta Agencije funkciju vrši profesionalno, a članovi Savjeta funkciju vrše honorarno.

Uslovi za imenovanje predsjednika i članova Savjeta Agencije

Član 181

Za predsjednika, odnosno člana Savjeta Agencije može biti imenovano lice koje ispunjava sljedeće uslove:

- 1) da je državljanin Crne Gore;
- 2) da ima visoku stručnu spremu;
- 3) da posjeduje profesionalno iskustvo od najmanje tri godine u oblasti osiguranja, prava ili ekonomije;

4) da tri godine prije imenovanja nije bio član organa upravljanja u pravnom licu nad kojim je sproveden postupak likvidacije, odnosno stečaja.

Konflikt interesa

Član 182

Za člana Savjeta Agencije ne može biti imenovano lice koje je:

- 1) poslanik i odbornik;
- 2) izabrano, imenovano i postavljeno u Vladi;
- 3) funkcioner političke stranke (predsjednici stranaka, članovi predsjedništva, njihovi zamjenici, članovi izvršnih i glavnih odbora, kao i drugi stranački funkcioneri);
- 4) kao vlasnik udjela, akcionar, član organa upravljanja, zaposleni ili vezano ugovorom, ima interes u pravnim licima koja se bave djelatnošću osiguranja, na način kojim bi članstvo takvog lica u Savjetu Agencije moglo da dovede do konflikta interesa;
- 5) pravosnažno osuđeno za krivično djelo protiv službene dužnosti, krivično djelo korupcije, prevare ili krađe bez obzira na izrečenu sankciju ili je pravosnažno osuđeno za neko drugo krivično djelo na kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci, u periodu dok traju pravne posljedice osude;
- 6) bračni drug lica iz tač. 1 do 4 ovog stava ili se sa njim nalazi u srodstvu u pravoj liniji, bez obzira na stepen srodstva i u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva.

Kandidat za člana Savjeta Agencije je dužan da predlagaču dostavi pisanu izjavu da ne postoje smetnje za imenovanje utvrđene zakonom.

Naknada za rad

Član 183

Predsjednik Savjeta Agencije i članovi Savjeta Agencije imaju pravo na zaradu, odnosno naknadu za rad, koja se utvrđuje posebnim aktom Agencije.

Razrješenje predsjednika i članova Savjeta Agencije

Član 184

Predsjednik, odnosno član Savjeta Agencije može biti razrješen prije isteka vremena na koje je imenovan:

- 1) na lični zahtjev;
- 2) zbog trajnog gubitka radne sposobnosti za obavljanje funkcije;
- 3) ako nastanu okolnosti iz člana 192 ovog zakona;
- 4) ako prekrši obavezu čuvanja povjerljivih podataka.

Nadležnost Savjeta Agencije

Član 185

Savjet Agencije:

- 1) odlučuje o dozvolama, saglasnostima, ovlašćenjima i drugim pitanjima iz nadležnosti Agencije;
- 2) donosi pravila i druge akte utvrđene zakonom;
- 3) donosi statut Agencije;
- 4) utvrđuje godišnji izvještaj o stanju na tržištu osiguranja;
- 5) utvrđuje godišnji plan rada i godišnji izvještaj o radu Agencije;
- 6) Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu, "Sl. list CG", br. 53/09)
- 7) bira i opoziva revizora za kontrolu godišnjeg finansijskog iskaza Agencije;
- 8) imenuje stečajni odbor i stečajnog upravnika;
- 9) rješava po prigovoru na zapisnik o izvršenom nadzoru i žalbama i predstavkama osiguranika;
- 10) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

Odlučivanje Savjeta Agencije

Član 186

Savjet Agencije radi i odlučuje na sjednici kojoj prisustvuje više od polovine članova Savjeta, osim ako ovim zakonom za pojedina pitanja nije drukčije određeno.

Savjet Agencije odlučuje većinom glasova od ukupnog broja članova Savjeta.

U slučaju jednakog broja glasova, odlučujući je glas predsjednika Savjeta Agencije.

Pravila koja donosi Agencija objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore".

Direktor Agencije

Član 187

Direktora Agencije imenuje Savjet Agencije, na osnovu javnog konkursa, na period od četiri godine.

Za direktora Agencije može biti imenovano lice koje, pored opštih uslova, ispunjava uslove za imenovanje člana Savjeta Agencije utvrđene članom 181 ovog zakona.

Za direktora Agencije ne može biti imenovano lice koje ne može biti imenovano za člana Savjeta Agencije po ovom zakonu, kao ni lice koje nema prebivalište u Crnoj Gori.

Ovlašćenja direktora

Član 188

Direktor Agencije:

- 1) zastupa i predstavlja Agenciju;
- 2) organizuje i vodi poslove Agencije;
- 3) izvršava odluke Savjeta Agencije;
- 4) predlaže Savjetu Agencije planove rada, izvještaje o radu i poslovanju, periodične i godišnje računovodstvene iskaze Agencije;
- 5) obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom i statutom Agencije.

Čuvanje povjerljivih podataka

Član 189

Predsjednik i članovi Savjeta Agencije, direktor i zaposleni u Agenciji dužni su da, kao povjerljive, čuvaju podatke o licima nad kojima Agencija vrši nadzor i druge podatke u skladu sa zakonom i statutom Agencije, osim podataka koji se na osnovu ovog zakona objavljuju i koji su dostupni na uvid zainteresovanim licima.

Povjerljivim podacima, u smislu ovog člana, smatraju se naročito podaci iz postupka nadzora i podaci o izrečenim mjerama nadzora u smislu ovog zakona.

Obaveza iz stava 1 ovog člana traje tri godine poslije prestanka funkcije, odnosno rada u Agenciji.

Sredstva za rad Agencije

Član 190

Sredstva za rad Agencije obezbjeđuju se:

- 1) iz naknada utvrđenih ovim zakonom;
- 2) iz sredstava koja izdvajaju društva iz člana 4 st. 1 i 2 ovog zakona u visini do 1% bruto premije osiguranja;
- 3) iz drugih prihoda koje ostvaruje Agencija u skladu sa zakonom.

Višak prihoda nad rashodima Agencije prihod je budžeta Crne Gore.

Osnovni sadržaj izvještaja o stanju na tržištu osiguranja

Član 191

Izvještaj o stanju na tržištu osiguranja sadrži naročito podatke o poslovanju društava za osiguranje po vrstama osiguranja, stepenu ažurnosti u isplati šteta, iznosu i strukturi kapitala, kretanju ostvarene likvidnosti i solventnosti,

ostvarenoj efikasnosti u poslovanju (produktivnosti, ekonomičnosti i rentabilnosti) i drugim pitanjima od značaja za ocjenu stanja na tržištu osiguranja.

Osnovni sadržaj izvještaja o radu Agencije

Član 192

Godišnji izvještaj o radu Agencije naročito sadrži podatke o: preduzetim mjerama Agencije u sprovođenju nadzora, izdatim dozvolama i saglasnostima, kao i podatke o saradnji Agencije sa drugim nadzornim organima u zemlji i inostranstvu i o drugim pitanjima značajnim za rad Agencije.

Izvještavanje

Član 193

Izvještaje i iskaze iz člana 185 tač. 4 i pet ovog zakona Agencija, nakon utvrđivanja, dostavlja Skupštini radi usvajanja.

XIV. UDRUŽENJA DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE

Udruženja društava za osiguranje

Član 194

Društva za osiguranje mogu se udruživati u udruženja društava za osiguranje, u cilju ostvarivanja zajedničkih interesa i vršenja javnih ovlašćenja, u skladu sa zakonom.

Članstvo u udruženju je obavezno za društva za osiguranje koja se bave poslovima obaveznih osiguranja.

Javna ovlašćenja udruženja, u dijelu obaveznih osiguranja u saobraćaju, uređuju se posebnim zakonom.

Udruženje iz stava 1 ovog člana ima svojstvo pravnog lica.

XV. KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Član 195

Novčanom kaznom od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) u svom nazivu, odnosno nazivu svog proizvoda ili usluge koristi riječ "osiguranje" ili riječi izvedene od te riječi, a za to nije ovlašćeno ovim ili drugim zakonom (član 14);
- 2) uz zahtjev za izdavanje dozvole podnese netačne podatke (čl. 30, 42, 56 i 79).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 550 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 550 eura do 6.000 eura.

Član 196

Novčanom kaznom od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) obaveze iz ugovora o osiguranju iznad samopridržaja ne reosigura kod društva za reosiguranje (član 12);
- 2) obavlja vrste osiguranja za koje nema dozvolu regulatornog organa (član 16 stav 2);
- 3) zaključi ugovor o posredovanju i zastupanju u osiguranju sa licem koje nije dobilo dozvolu za obavljanje tih poslova (član 17);
- 4) ne pribavi saglasnost regulatornog organa za promjenu naziva, sjedišta ili statuta (član 18 stav 4 i član 39 stav 3);
- 5) stekne uzajamno učešće u kapitalu sa društvom za osiguranje, društvom za reosiguranje, društvom za posredovanje u osiguranju ili društvom za zastupanje u osiguranju (član 22);

- 6) stekne kvalifikovano učešće u društvu za osiguranje bez prethodnog odobrenja regulatornog organa za sticanje akcija (član 23 stav 1);
- 7) ne obavijesti, bez odlaganja, regulatorni organ o svakoj promjeni u kvalifikovanom učešću u kapitalu društva (član 23 stav 5);
- 8) ne otuđi akcije stečene bez ovlašćenja regulatornog organa (član 27);
- 9) ne otuđi akcije za koje mu je oduzeta saglasnost (član 28 stav 2);
- 10) ne dostavi regulatornom organu rješenje o registraciji u CRPS u roku od sedam dana od dana prijema tog rješenja (član 34 stav 3);
- 11) osnuje organizacioni dio koji nema status pravnog lica bez saglasnosti regulatornog organa (član 40 st. 1 i 2);
- 12) vrši statusne promjene društva, podjele, spajanja ili pripajanja društva bez prethodne saglasnosti regulatornog organa (član 41 stav 1);
- 13) imenuje člana odbora direktora ili izvršnog direktora bez saglasnosti regulatornog organa (član 49 stav 1 i član 50 stav 1);
- 14) društvo za posredovanje u osiguranju obavlja poslove zastupanja u osiguranju (član 52 stav 2);
- 15) posreduje pri zaključenju ugovora o osiguranju sa društvom za osiguranje koje nije dobilo dozvolu regulatornog organa za obavljanje djelatnosti osiguranja (član 53);
- 16) omogućiti obavljanje poslova posredovanja u osiguranju licu koje nema ovlašćenje regulatornog organa (član 60 st.1 i 5);
- 17) ne obavlja djelatnost osiguranja, odnosno poslove osiguranja na način kojim štiti interese ugovornika osiguranja, odnosno osiguranika (član 62 stav 1);
- 18) ne upozna osiguranika sa svim pravnim i ekonomskim odnosima sa društvom za osiguranje koji utiču na nepristrasnost društva za posredovanje u osiguranju u ispunjavanju obaveza prema osiguraniku (član 63 stav 1);
- 19) ne vodi evidenciju lica sa kojima ima zaključene ugovore o zastupanju u osiguranju (član 65 stav 7);
- 20) obavlja poslove zastupanja za više društava za osiguranje za proizvode koji su međusobno konkurentni bez njihove pisane saglasnosti (član 66 stav 2);
- 21) u poslovnim prostorijama ne čuva ugovor o zastupanju u osiguranju (član 73);
- 22) posluje suprotno članu 77 ovog zakona;
- 23) naknadno dogovori promjenu načina obračuna, odnosno visine provizije za zaključene ugovore o osiguranju u kojima je posredovalo (član 81b stav 3);
- 24) prije zaključenja ugovora o osiguranju, kao i prilikom izmjena, dopuna ili obnavljanja ugovora, ugovorniku osiguranja ne pruži potrebne podatke (član 81c);
- 25) prije zaključenja ugovora o osiguranju ugovornika ne upozna sa opštim i posebnim uslovima osiguranja ili ugovorniku ne pruži potrebne podatke (član 81d stav 1);
- 26) bez odlaganja ne obavijesti ugovornika osiguranja o nastupanju promjene opštih ili posebnih uslova ili o promjeni podataka iz člana 81d st. 1 i 2 ovog zakona (član 81d stav 3);
- 27) jednom godišnje pisano ne obavijesti ugovornika osiguranja o stanju učešća u dobiti (član 81 d stav 4);
- 28) ne dostavi ugovorniku osiguranja obavještenja sa podacima iz člana 81d st. 1 do 4 u pisanoj formi, na pregledan i razumljiv način, na jeziku u službenoj upotrebi u Crnoj Gori (član 81d stav 5);
- 29) ne utvrdi interna pravila za uspostavljanje i funkcionisanje sektora za rješavanje prigovora ugovornika osiguranja, odnosno osiguranika (član 81e);
- 30) ne formira tehničke rezerve u iznosu dovoljnom za pokriće obaveza koje mogu nastati u obavljanju poslova osiguranja (član 83 stav 1);
- 31) ne formira propisane vrste tehničkih rezervi (član 83 st. 2, 3 i 4);
- 32) sredstva tehničkih rezervi ne ulaže i ne deponuje u skladu sa članom 90 ovog zakona (član 90 stav 1);
- 33) najmanje jednu trećinu sredstava kapitala iz člana 92 ovog zakona ne deponuje i ulaže na propisan način (član 93);
- 34) sredstva ne deponuje i ulaže na propisani način (član 95);
- 35) kapital ne održava najmanje u visini margine solventnosti (član 98);

- 36) bez odlaganja, u pisanoj formi, ne obavijesti regulatorni organ o nastalom umanjenju kapitala, odnosno garantnog kapitala ispod nivoa propisanog članom 98, odnosno članom 98a ovog zakona i, u roku od 15 dana od dana utvrđivanja umanjenja, ne donese program mjera za dostizanje potrebne visine kapitala, odnosno ako taj program, bez odlaganja, ne dostavi regulatornom organu (član 99);
- 37) ne utvrdi dobit i gubitak po vrstama osiguranja na propisani način (član 104);
- 38) ne dostavi ili neblagovremeno dostavi regulatornom organu finansijski plan za period od najmanje tri godine, sa predlogom mjera za održavanje ili saniranje finansijskog stanja društva (član 105);
- 39) ne organizuje internu reviziju na propisani način (član 108);
- 40) licu za nadzor osiguranja ne omogući vršenje nadzora na propisani način (član 121);
- 41) ne dostavi regulatornom organu statističke i druge podatke po grupama i vrstama osiguranja u rokovima i na način koji utvrđuje regulatorni organ (član 126);
- 42) u propisanom roku ne otkloni utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti u radu i o tome ne dostavi ili ne dostavi blagovremeno izvještaj regulatornom organu (čl. 130-131);
- 43) bez saglasnosti regulatornog organa prenese portfelj ili dio portfelja osiguranja na drugo društvo za osiguranje (član 148);
- 44) na propisan način i u propisanom roku ne obavijesti ugovarače osiguranja o prenosu portfelja osiguranja (član 150 stav 1);
- 45) ne imenuje ovlašćenog aktuara ili ga ne imenuje u propisanom roku (član 153);
- 46) ovlašćenom aktuaru ne omogući stalni i nesmetani pristup podacima o poslovanju koji su mu neophodni za obavljanje aktuarskih poslova i koje ovlašćeni aktuar zatraži (član 157);
- 47) ne imenuje novog ovlašćenog aktuara po nalogu regulatornog organa (član 162 stav 1);
- 48) u propisanom roku ne obavijesti regulatorni organ o tome da nadležni organ društva nije prihvatio mišljenje ovlašćenog aktuara (član 163);
- 49) u propisanom roku ne dostavi ovlašćenom aktuaru finansijski izvještaj (član 164);
- 50) u propisanom roku ne obavijesti regulatorni organ o tome da ovlašćeni aktuar nije prihvatio mišljenje ovlašćenog revizora (član 165);
- 51) imenuje za ovlašćenog revizora lice sa kojim je povezano, odnosno koje mu pruža poreske ili konsultantske usluge (član 168 stav 3);
- 52) imenuje za ovlašćenog revizora lice koje je vršilo reviziju za to lice u prethodne četiri godine (član 168 stav 5);
- 53) ne objavi rezime revidiranih finansijskih izvještaja u najmanje jednom štampanom mediju koji se distribuira na čitavoj teritoriji Crne Gore u roku od 30 dana od dana usvajanja (član 172 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 550 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 550 eura do 6.000 eura.

Član 197

Novčanom kaznom od 550 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice:

- 1) interni revizor društva za osiguranje, ako ne obavlja poslove interne revizije na propisan način (član 110);
- 2) ovlašćeni aktuar, ako poslove ovlašćenog aktuara obavlja suprotno članu 155 ovog zakona;
- 3) ovlašćeni aktuar, ako odboru direktora ne predloži mjere za otklanjanje nepravilnosti (član 156);
- 4) ovlašćeni aktuar, ako ne preispita svoje mišljenje u propisanom roku ili o svom mišljenju ne obavijesti nadležni organ društva za osiguranje koji je nadležan za usvajanje finansijskog izvještaja (član 164 stav 2).

XVI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Vršenje poslova

Član 198

Agencija će se osnovati u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Predlog za imenovanje predsjednika i članova Savjeta Agencije, radno tijelo Skupštine nadležno za izbor i imenovanja i Vlada podnijeće Skupštini u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Poslove regulatornog organa utvrđene ovim zakonom, do osnivanja Agencije, vršiće Ministarstvo finansija.

Dokumentaciju iz oblasti osiguranja imovine i lica Ministarstvo finansija je dužno da preda Agenciji, u roku od 30 dana od dana njenog osnivanja.

Nastavak rada Savjeta

Član 198a

Predsjednik Savjeta i članovi Savjeta Agencije imenovani na osnovu Zakona o osiguranju ("Službeni list CG", broj 78/06) nastavljaju sa radom u skladu sa ovim zakonom do isteka perioda na koji su imenovani.

Predsjednik Savjeta zasnovaće radni odnos u Agenciji u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Sredstva za početak rada Agencije

Član 199

Do početka ostvarivanja sopstvenih prihoda Agenciji će se obezbijediti sredstva za rad iz budžeta Crne Gore, u vidu novčane pozajmice.

Agencija je obavezna da pozajmljena sredstva iz stava 1 ovog člana vrati na način i u rokovima utvrđenim ugovorom o zajmu zaključenim sa Ministarstvom finansija.

Status postojećih organizacija za osiguranje

Član 200

Organizacije za osiguranje i reosiguranje i pravna i fizička lica koja obavljaju druge usluge u osiguranju sa sjedištem u Crnoj Gori, osnovani do dana stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju da rade pod uslovima pod kojima su registrovani u CRPS, a sa djelatnošću za čije obavljanje posjeduju dozvolu.

Organizacije koje obavljaju jednu grupu poslova iz djelatnosti osiguranja

Član 201

Organizacije za osiguranje iz člana 200 ovog zakona, koje na dan stupanja na snagu ovog zakona obavljaju samo jednu grupu poslova iz djelatnosti osiguranja, dužne su da, najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, usklade svoje poslovanje, akte i organizaciju sa ovim zakonom i obezbijede garantnu rezervu u visini jedne polovine novčanog dijela osnovnog kapitala propisanog članom 21 ovog zakona i o tome dostave Agenciji odgovarajuće dokaze.

Prema organizacijama za osiguranje koje ne postupe u skladu sa stavom 1 ovog člana Agencija će preduzeti mjere u skladu sa ovim zakonom.

Organizacije za osiguranje iz stava 1 ovog člana dužne su da, najkasnije u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, dostave Agenciji zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja uz koji prilažu dokaz o obezbjeđenju garantne rezerve u visini novčanog dijela osnovnog kapitala propisanog članom 21 ovog zakona.

Organizaciji iz stava 3 ovog člana koja je uskladila organizaciju, poslovanje, akte i visinu garantne rezerve sa ovim zakonom, Agencija će izdati dozvolu za obavljanje odgovarajućih poslova osiguranja.

Organizaciji koja u roku iz stava 3 ovog člana ne uskladi organizaciju, poslovanje, akte i visinu garantne rezerve sa ovim zakonom ili ne podnese Agenciji zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, Agencija će rješenjem oduzeti dozvolu za rad.

Usklađivanje visine akcijskog kapitala

Član 201a

Društva za osiguranje koja obavljaju poslove neživotnih osiguranja dužna su da usklade visinu akcijskog kapitala sa članom 21 ovog zakona, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Društva za osiguranje koja obavljaju poslove životnih osiguranja dužna su da usklade visinu akcijskog kapitala sa članom 21 ovog zakona:

- 1) u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, najmanje do nivoa od 1.000.000 eura;
- 2) u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, najmanje do nivoa od 1.300.000 eura;
- 3) u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, najmanje do nivoa od 1.600.000 eura;
- 4) u roku od četiri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, najmanje do nivoa od 1.900.000 eura;
- 5) u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona, najmanje do nivoa od 2.200.000 eura;
- 6) u roku od šest godina od dana stupanja na snagu ovog zakona, najmanje do nivoa od 2.600.000 eura;
- 7) u roku od sedam godina od dana stupanja na snagu ovog zakona, najmanje do nivoa od 3.000.000 eura.

Obračun garantnog kapitala društva za osiguranje usklađivaće se sa visinom akcijskog kapitala i rokovima iz st. 1 i 2 ovog člana.

Društvu koje ne uskladi visinu akcijskog kapitala u rokovima iz ovog člana regulatorni organ će oduzeti dozvolu za rad.

Organizacije koje obavljaju više grupa poslova iz djelatnosti osiguranja

Član 202

Organizacija za osiguranje koja na dan stupanja na snagu ovog zakona obavlja poslove i životnih i neživotnih osiguranja, odnosno poslove reosiguranja može nastaviti sa istovremenim obavljanjem tih poslova najduže četiri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Organizacija za osiguranje iz stava 1 ovog člana dužna je da:

- 1) u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona usaglasiti svoju organizaciju, poslovanje i akte za ovim zakonom, izuzev u dijelu usaglašenosti koji se odnosi na razdvajanje poslova osiguranja, kao i da obezbijedi garantnu rezervu u visini jedne polovine novčanog dijela osnovnog kapitala i o tome dostavi odgovarajuće dokaze Agenciji;
- 2) u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona obezbijedi garantnu rezervu u visini novčanog dijela osnovnog kapitala propisanog članom 21 ovog zakona i o tome dostavi odgovarajući dokaz Agenciji.

Prema organizaciji iz stava 1 ovog člana, koja ne postupi u skladu sa stavom 2 ovog člana, Agencija će preduzeti mjere u skladu sa ovim zakonom.

Organizacija iz stava 1 ovog člana dužna je da u roku od četiri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona izvrši odgovarajuću promjenu u svom statusu i poslovanju u skladu sa članom 19 ovog zakona i o tome dostavi odgovarajući dokaz Agenciji.

Na osnovu dokaza iz stava 4 ovog člana, regulatorni organ, u roku od 30 dana od dana prijema tih dokaza, ocjenjuje da li su ispunjeni uslovi za izdavanje odgovarajućih dozvola propisanih ovim zakonom.

Ukoliko nijesu ispunjeni uslovi iz stava 5 ovog člana Agencija će organizaciji iz stava 1 ovog člana rješenjem oduzeti dozvolu za rad.

Lica koja obavljaju poslove neposredno povezane sa poslovima osiguranja

Član 203

Lica iz člana 200 ovog zakona, koja na dan stupanja na snagu ovog zakona obavljaju poslove koji se, u smislu ovog zakona, smatraju poslovima neposredno povezanim sa poslovima osiguranja dužna su da, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, usklade svoju organizaciju, akte i poslovanje sa ovim zakonom i dostave Agenciji zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje tih poslova.

Licima iz stava 1 ovog člana koja su uskladila organizaciju, poslovanje i akte sa odredbama ovog zakona Agencija će izdati odgovarajuću dozvolu.

Usklađivanje organizacije društava koja se bave poslovima posredovanja i zastupanja u osiguranju

Član 203a

Društva za posredovanje u osiguranju dužna su da usklade organizaciju sa članom 56 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Društva za zastupanje u osiguranju dužna su da usklade organizaciju sa članom 69 ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ugovori o osiguranju odgovornosti iz obavljanja posredničke djelatnosti zaključeni do stupanja na snagu ovog zakona važe do isteka perioda na koji su zaključeni.

Djelovi organizacija za osiguranje čije je sjedište van Crne Gore

Član 204

Organizacije za osiguranje čije je sjedište van Crne Gore dužne su da, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, organizuju svoje djelove koji posluju u Crnoj Gori, u skladu sa ovim zakonom.

Djelovi organizacije za osiguranje iz stava 1 ovog člana, po isteku propisanog roka prestaju sa radom ukoliko ne postupe u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Ovlašćeni aktuari

Član 205

Lica koja su do stupanja na snagu ovog zakona stekla zvanje ovlašćenog aktuara po propisima koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovog zakona mogu obavljati poslove ovlašćenog aktuara utvrđene ovim zakonom.

Rok za pribavljanje saglasnosti za aktuare

Član 205a

Lica koja su do stupanja na snagu ovog zakona stekla zvanje ovlašćenog aktuara po propisima koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovog zakona dužna su da, radi obavljanja poslova ovlašćenog aktuara utvrđenih ovim zakonom, pribave saglasnost regulatornog organa u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za promjenu spoljnog revizora

Član 205b

Društva za osiguranje koja su u periodu od četiri kalendarske godine koje prethode stupanju na snagu ovog zakona imenovala istog spoljnog revizora dužna su da imenuju novog spoljnog revizora u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ovlašćeni posrednici i ovlašćeni zastupnici

Član 206

Licima koja na dan stupanja na snagu ovog zakona imaju najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima osiguranja, odnosno poslovima posredovanja i zastupanja u osiguranju, a nemaju položen odgovarajući stručni ispit, Agencija će priznati zvanje ovlašćenog posrednika, odnosno ovlašćenog zastupnika u osiguranju i upisati ih u registar ovlašćenih posrednika, odnosno ovlašćenih zastupnika u osiguranju ukoliko ispunjavaju ostale uslove utvrđene ovim zakonom.

Zahtjev za priznavanje zvanja iz stava 1 ovog člana sa potrebnim dokazima podnosi se Agenciji u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Izveštavanje regulatornog organa

Član 207

Društvo za osiguranje je dužno da, u periodu od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, šestomesečno izvještava Agenciju o podacima i činjenicama iz čl. 89, 91, 94 i 124 ovog zakona.

Rok za donošenje podzakonskih propisa

Član 208

Propisi za izvršavanje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 208a

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakon donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Započeti postupci

Član 209

Zahtjevi za dobijanje dozvola i saglasnosti podnijeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po ovom zakonu.

Posebni uslovi za kapital

Član 210

Novčani iznos osnovnog kapitala za društva za osiguranje za koja bude podnesen zahtjev za dobijanje dozvole za obavljanje djelatnosti osiguranja u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona mora biti najmanje u visini polovine minimalnog novčanog iznosa kapitala propisanog ovim zakonom, s tim da najkasnije u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, garantna rezerva tog društva za osiguranje mora biti najmanje u visini minimalnog novčanog iznosa kapitala propisanog ovim zakonom.

Novčani iznos osnovnog kapitala za društva za osiguranje za koja bude podnesen zahtjev za dobijanje dozvole za obavljanje djelatnosti osiguranja nakon isteka roka od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona mora biti najmanje u visini minimalnog novčanog iznosa kapitala propisanog ovim zakonom.

Odložena primjena

Član 210a

Član 21 st. 3 i 4 i član 98a stav 4 ovog zakona primjenjuju se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji.

Period primjene

Član 210b

Odredba člana 190 stav 2 ovog zakona primjenjivaće se do 1. januara 2016. godine.

Prestanak važenja drugih zakona i propisa

Član 211

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o sistemu osiguranja imovine i lica ("Službeni list SRCG", br. 37/77 i 23/83) i Uredba o osiguranju imovine i lica ("Službeni list RCG", br. 42/00), a prestaje da se primjenjuje Zakon o osiguranju imovine i lica ("Službeni list SRJ" br. 30/96, 53/99), osim odredaba o obaveznom osiguranju (čl. 73-107) i odredaba o povjeravanju javnih ovlaštenja Udruženju osiguravajućih organizacija SCG (čl.143-146).

Prestanak važenja zakona

Član 211a

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi član 126 Zakona o izmjenama i dopunama zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje ("Službeni list CG", broj 40/11).

Stupanje na snagu zakona

Član 212

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".